

Z Á V Ě R E Ě Č N Á Z P R Á V A

o řešení výzkumného záměru

1. TITULNÍ LIST

Identifikační kód VZ	MSM0021620862
Název výzkumného záměru	Učitelská profese v měnících se požadavcích na vzdělávání
Příjemce	Univerzita Karlova v Praze
Vykonavatel	Pedagogická fakulta
Řešitel	Prof.PhDr.Vladimíra Spilková,CSc.
Doba řešení	1. 1. 2007 – 31. 12. 2013

Datum vyhotovení

4.února 2014

Podpis řešitele

Razítko a podpis statutárního orgánu příjemce

Prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc.

2. ZHODNOCENÍ PRŮBĚHU A PŘÍNOSU/DOPADU ŘEŠENÍ VÝZKUMNÉHO ZÁMĚRU ZA OBDOBÍ 2007 – 2013

2.1. PERSONÁLNÍ OBLAST

Porovnání (fyzického) počtu osob a přepočteného počtu osob na začátku a na konci řešení výzkumného záměru (přepočtený počet osob uveďte desetinným číslem ve sloupci celkový pracovní úvazek):

Kategorie	Stav k 1. 1. 2007		Stav k 31. 12. 2013	
	Počet osob	Celkový pracovní úvazek	Počet osob	Celkový pracovní úvazek
D.1	22	11,2	22	11,2
D.2	7	1,5	20	2,0
D.3	16	1,6	11	1,1

Uveďte přínos řešení VZ na řízení lidských zdrojů, na kvalifikační strukturu a stabilitu řešitelského týmu. Doložte konkrétními údaji – např. počet profesorských řízení, počet absolventů přijatých do pracovního poměru k řešení VZ, fluktuace v řešitelském týmu. Doporučuje se ½ - 1 strana textu.

Personální obsazení v kategorii D1 bylo po celou dobu řešení VZ velmi stabilní. Důvody pro odchod 4 pracovníků z týmu byly následující – úmrtí doc.RNDr. M. Kubínové,CSc. zdravotní problémy doc.PhDr.R.Havlíka,CSc. a PhDr.J.Kohnové,Ph.D. a mateřská dovolená s perspektivou delšího trvání u PhDr.Slezákové,Ph.D.(ta se nakonec do týmu v roce 2012 vrátila). Integrace nových členů byla vzhledem k jejich výzkumné orientaci a dosavadní produkci výrazným posílením personálního zázemí VZ. Doc.dr.V.Hrabal,CSc. je významným odborníkem v oblasti pedagogické psychologie (původně byl zařazen v kategorii řešitelů D.2), RNDr.J.Zhouf,Ph.D. posílil tým didaktiky matematiky a PhDr.H.Hejlová,Ph.D. byla po úspěšné obhajobě dizertační práce a publikaci monografie přeřazena z kategorie řešitelů D.2

Několikaletá systematická a soustředěná práce výzkumného týmu se promítla také do kvalifikačního růstu. Během řešení VZ byla úspěšně završena tři profesorská řízení (V. Spilková - 2008, S.Bendl – 2013, V.Hrabal – 2013) a čtyři habilitační řízení (R.Marušák – 2008, D.Jírotková – 2011, J.Zhouf – 2011, S.Kořátková – 2013)

V kategorii D.2 došlo u všech pracovníků, kteří v době vstupu do VZ v doktorském studiu, k úspěšnému ukončení studia a získání titulu Ph.D. Dva řešitelé jsou připraveni k zahájení habilitačního řízení. V této skupině řešitelů (jakož i v kategorii D.3) byla značná fluktuace, která souvisela s měnícím se charakterem výzkumných činností, harmonogramem řešení a měnícími se tematickými akcenty výzkumného projektu.

2.2. PLNĚNÍ PLÁNOVANÝCH CÍLŮ

Uveďte přehled plánovaných cílů v jednotlivých tematických oblastech v souladu s popisem VZ a způsob jejich splnění. Splnění každého cíle dokumentujte 3 nejdůležitějšími výsledky. V případě potřeby přidejte další tabulky. Doporučuje se ½ - 1 strana textu pro každý cíl.

Cíle výzkumného projektu byly formulovány ve třech vzájemně propojených tematických oblastech: (a) učitelská profese a její proměny v důsledku zvyšujících se nároků na školní vzdělávání; (b) přípravné vzdělávání učitelů – elaborace teoretických východisek pro jeho proměnu a výzkumné ověřování inovativních přístupů; (c) profesní rozvoj učitelů a jejich celoživotní vzdělávání.

Cíl 1: Charakterizovat současné proměny v pojetí učitelské profese, v pojetí socioprofesionálních rolí a kompetencí učitele na pozadí historicko-komparativního pohledu.

Popis způsobu splnění:

Byl vymezen a teoreticky rozpracován vůdčí teoretický koncept *profesionalita*, jímž je určováno současné pojetí učitelské profese a který vědně funduje učitelovo vědomí jeho zavazujícího poslání ve vztahu k žákům, společnosti a vlastnímu svědomí. V tomto koncepčním rámci byly realizovány výzkumy a studie:

- a) Monograficky zpracované koncepty *personalizace vzdělávání* a *osobnostně rozvíjející školní výuka* včetně důsledků pro vymezení základních oblastí *profesionality učitele*, *profesní kvalita učitele*, *kvalita výuky* a *hodnocení kvality profesní činnosti učitele*, *kompetence učitele* (zejm. oblast osobnostních a sociálních kompetencí), *profesní etika učitele*.
- b) Studie k výsledkům komparativního výzkumu týkajícího se pojetí kvality učitele a profesního standardu v devíti zemích Evropské unie.
- c) Studie k proměnám v pojetí učitelské profese a ke strategiím podpory profesionalizace učitelství. Rozpracování filosofických přístupů k pojetí učitelské profese z hlediska etického a hodnotového.
- d) Analýza historického zázemí a vývoje učitelské profese v historicko-komparativním pohledu v letech 1948 – 1989.
- e) Teoretický a empirický výzkum zaměřený na vztah proměn kurikula a učitelské profese, studie o důsledcích české kurikulární reformy pro požadavky na kvalitní výkon učitelské profese.
- f) Případové studie vybraných zemí zaměřené na pojetí kvality učitele, profesního standardu a jeho role při hodnocení profesních kvalit učitelů a studentů učitelství – Nizozemí, Belgie, Irsko a Kanada (provincie Québec).
- g) Studie analyzující pojetí kvality učitele a klíčové profesní kompetence v inovativních programech RWCT a Začít spolu.

Nejdůležitější výsledky:

HELUS, Z., BRAVENÁ, N., FRANCOVÁ, M. *Perspektivy učitelství*. Praha: Univerzita Karlova – Pedagogická fakulta 2012. ISBN 978-80-7290-596-6

HELUS, Z. Učitelství – rozporuplné povolání pod tlakem nových společenských nároků. *Pedagogika*, 2007, 57, 349-363. ISSN 0031-3815.

SPIPKOVÁ, V., TOMKOVÁ, A. a kol. *Kvalita učitele a profesní standard*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2010. ISBN 978-80-7290-496-9.

SPIPKOVÁ, V. Evropské přístupy k pojetí kvality učitele optikou formálních dokumentů. *Pedagogika*, 2010, roč. 60, č. 3-4, s. 265-275. ISSN 0031-3815

UHLÍŘOVÁ, J. *Cesta k profesionalizaci učitele primární školy v letech 1948-1989*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2013, 65 s. ISBN 978- 80-7290-641-3.

Cíl 2: Precizovat novou profesní identitu, nové kompetence a profesní znalosti učitele ve vazbě na změnu paradigmatu školního vzdělávání charakterizovanou důrazem na komplexní péči o rozvoj žáka.

Popis způsobu splnění:

Byl teoreticky rozpracován koncept profesní identity učitele založený v profesních kompetencích a formovaný s oporou ve výzkumech profesní identity u současných učitelů základních a středních škol.

Byly zpracovány studie formulující nové profesní kompetence potřebné ke kvalitnímu zvládnutí profese v měnících se požadavcích na vzdělávání (např. sociální kompetence, kompetence ke konstruktivistickému pojetí výuky, k rozvoji čtenářské gramotnosti žáků).

Zvláštní pozornost byla věnována reflektivní kompetenci učitele a možnostem jejího systematického rozvíjení. V tomto koncepčním rámci byly realizovány výzkumy a studie:

- a) Originální monograficky zpracovaná koncepce autodiagnostiky učitele opřená o rozsáhlý empirický materiál. Výzkum vyústil v nabídku teoreticky zdůvodněných a v reálné výukové praxi aplikovatelných metodických postupů, které rozvíjejí schopnost sebereflexe učitele. Navržené autodiagnostické postupy byly integrovány do přípravy učitelů na několika fakultách a našly pozitivní odezvu i v zahraničí (SRN).
- b) Výzkum profesních přesvědčení a postojů současných učitelů základních a středních škol a studentů učitelství (sledované dimenze – postoj ke změnám, ke konstruktivistické výuce, k orientaci na žáka, k autonomii v práci učitele, k inkluzivnímu vzdělávání a týmové práci).
- c) Ucelená koncepce rozvíjení primární a preprimární gramotnosti u dětí shrnující bádání v této oblasti a formulující nové požadavky na profesní kompetence učitelů.
- d) Teoretický a empirický výzkum sociálních kompetencí učitele a etiky v učitelství profesí.
- e) Vypracování metodologie a metodiky konceptové analýzy a kvalitativního vyhodnocování tvořivých úloh jako klíčová součást rozvíjení reflektivní profesní kompetence v přípravě učitelů.
- f) Výzkumné studie ke strategiím rozvoje profesních kompetencí učitele v oblasti práce s kurikulárními materiály a ke způsobům práce současných učitelů s učebnicemi.
- g) Studium realizace kognitivních cílů ve vyučování matematice podle originální metody vyučování orientované na budování schémat.
- h) Výzkum přírodovědné gramotnosti a pregramotnosti žáků na MŠ i 1. stupni ZŠ a výzkum motivace a postojů žáků k chemii na 2. stupni ZŠ.

Nejdůležitější výsledky:

HEJLOVÁ, H. *Práva dítěte ve vzdělávání - výzva pro učitele*. Praha:UK v Praze-PedF, 2010.166 s. ISBN978-80-7290-468-6.

HEJNÝ, M. Exploring the cognitive dimension of teaching mathematics through scheme-oriented approach to education. *Orbis Scholae*, č. 2, vol. 6, pp. 41-55, 2012. ISSN 1802-4637.

HRABAL, V., PAVELKOVÁ, I. *Jaký jsem učitel*. Praha: Portál 2010. 239 s. ISBN 978-80-7367-755-8

SLAVÍK, J., DYTRTOVÁ, K., FULKOVÁ, M. *Konceptová analýza tvořivých úloh jako nástroj učitelství reflexe*. *Pedagogika*, 2010, 60, č. 3-4, s. 223 – 241. ISSN 3330-3815.

WILDOVÁ, R. et al. *Čtenářská gramotnost a podpora jejího rozvoje ve škole*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2012, 212 s. ISBN 978-80-7290-579-9.

Cíl 3: Analyzovat způsobilost učitelů reflektovat zvláštnosti současných dětí a mládeže, a to pod zorným úhlem působícího společenského kontextu, osobnostních charakteristik, nároků školy a potencialit jejich vzdělávací úspěšnosti.

Popis způsobu splnění:

Dosažení tohoto cíle vycházelo z rozpracování koncepce současného pojetí dítěte, resp. dětství, a rozvoje poznání charakteristik současných dětí a mládeže (dítě a dětství z perspektivy dětí samotných, optikou učitelů, rodičů a studentů učitelství).

S oporou o tyto poznatky byly koncipovány strategie, které připraví studenty učitelství na práci s individuálními i věkovými specifiky žáků, a byla ověřována účinnost těchto strategií. V tomto koncepčním rámci byly realizovány výzkumy a studie:

- a) Teoretická koncepce současného pojetí dítěte a dětství, která akcentuje psychologické a společenské činitele ve vzájemném prolnutí.
- b) Výzkum současných dětí předškolního a mladšího školního věku (hodnoty, vztah k přírodě, ke škole, k rodině, denní režim a domácí povinnosti, jak děti chápou štěstí, čeho se obávají aj.)
- c) Výzkum motivace žáků a studentů. Na základě zjištěných údajů byly vyvozeny závěry pro práci učitelů s motivací žáků.
- d) Obsahová inovace oborové didaktiky – podpora učitelů při rozvoji gramotnosti u multilingvních jedinců a jedinců se specifickými vzdělávacími potřebami .
- e) Výzkum připravenosti učitelů k rozvoji kompetence k učení u žáků.
- f) Kvalitativní výzkum (případové studie) nedostatků učitelů v oblasti reflektování zvláštností žáků se zaměřením na zadávání kognitivně náročných úloh matematicky nadaným žákům.
- g) Výzkum strategií podpory romských žáků a dětí - cizinců v procesech školního vzdělávání.

Nejdůležitější výsledky:

HELUS,Z. *Dítě v osobnostním pojetí*. Praha: Portál 2009. (2. přepracované a rozšířené vydání.). 286 s. ISBN 978- 80-7367-628-5.

HEJLOVÁ, H., OPRAVILOVÁ, E., BRAVENÁ, N., UHLÍŘOVÁ,J. *Nahlížení do světa dětí*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2013, 200 s., 978-80-7290-640-6.

CHVÁL, M., KASÍKOVÁ, H., VALENTA, J. *Posuzování rozvoje kompetence k učení*. Praha: Karolinum, 2012, 112 s. ISBN 978-80-246-2057-2

KASÍKOVÁ, H, VALENTA, J. Teachers social competences and the social dimension curriculum. In KOŽUCH, B., KAHN, R., KOZLOWSKA, A., KINGTON, A., MAŽGON, J. (eds). *The role of theory and research in educational practice*. Grand Forks: University of North Dakota,2008, pp.33-42.

KOŤÁTKOVÁ,S. *Dítě a mateřská škola*. Praha: Grada Publishing, 2008, 193str. ISBN978-80-247-1568-1.

Cíl 4: Vypracovat indikátory kvality profesního výkonu učitele.

Popis způsobu splnění:

Indikátory kvality profesního výkonu učitele byly vypracovány s respektem k souvztažnosti mezi explikační (badatelskou), normativní (kurikulární) a implementační stránkou pedagogické vědy (v dosavadní praxi navrhování normativů MŠMT nebyla tato souvztažnost dostatečně zohledněna). V tomto koncepčním rámci byly realizovány výstupy:

- a) Vypracování indikátorů kvality v Souboru profesních kvalit studenta učitelství a v Rámci profesních kvalit učitele.
- b) Pilotní ověřování evaluačních nástrojů k hodnocení profesních kompetencí učitelů i studentů učitelství na základě vytvořených indikátorů.
- c) Vytvoření a zdůvodnění kritérií a indikátorů pro hodnocení kvality tvořivých úloh v expresivních vzdělávacích oborech.
- d) Ověřování nových přístupů k hodnocení žáků v oblasti matematiky (na základě toho byli řešitelé koncem r.2013 pověřeni vytvořením nové koncepce práce ČŠI v oblasti matematiky na základních, středních i mateřských školách v rámci projektu NIQUES).

Nejdůležitější výsledky:

JIROTKOVÁ, D. Tool for diagnosing the teacher's educational style in mathematics : development, description and illustration. *Orbis Scholae*, č. 2, 2012, vol. 6, pp. 69-83, 2012.

SLAVÍK, J., LUKAVSKÝ, J. Hodnocení kvality expresivních tvořivých úloh ve výuce (na příkladu výtvarné výchovy). *Orbis scholae*, 2012, č. 3. ISSN 1802-4637.

TOMKOVÁ, A., SPILKOVÁ, V., PÍŠOVÁ, M., MAZÁČOVÁ, N., KRČMÁŘOVÁ, T., KOSTKOVÁ, K., KARGEROVÁ, J. *Rámeček profesních kvalit učitele. Hodnotící a sebehodnotící arch.* 1. vyd. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2012. 38 stran. ISBN 978-80-87063-64-4.

Cíl 5: Identifikovat klíčové koncepty v současných proměnách přípravného a dalšího vzdělávání učitelů v Evropě.

Popis způsobu splnění:

Klíčové koncepty a evropské trendy ve vzdělávání učitelů byly analyzovány v těchto výstupech:

- a) Studie elaborující klíčová východiska učitelského vzdělávání - profesionalizace, konstruktivistické a reflektivní pojetí.
- b) Monograficky zpracovaný koncept mentoringu v učitelství jako systémové podpory profesního rozvoje učitelů a studentů učitelství.
- c) Komparativní studie reflektující koncepcí přípravného vzdělávání učitelů a systémů praktické přípravy ve vybraných evropských zemích s cílem identifikovat společné trendy.
- d) Případové studie týkající se přípravného a dalšího vzdělávání učitelů v Belgii a Kanadě - koncept mentorské podpory studentů na pedagogických praxích; možnosti a meze konstruktivistického a reflektivního pojetí v přípravě učitelů; posuzování kvality programů profesionalizační přípravy učitelů primární školy.
- e) Komparativní analýza systémů dalšího vzdělávání učitelů, reflexe snah o zavedení

- kariérního systému včetně jeho vlivu na profesní rozvoj učitelů.
- f) Analýza trendů rozvoje přípravného vzdělávání učitelů v evropských zemích z pohledu oborově-didaktické přípravy (rozvoj pregramotnosti a počáteční čtenářské gramotnosti).
 - g) Výzkum orientovaný na koncepty sociálně pedagogické v oblasti přípravy učitelů a koncepty performační.

Nejdůležitější výsledky:

KRYKORKOVÁ, H., VÁŇOVÁ, R. a kolektiv *Učitel v současné škole*. Praha : Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, 2010, 315 stran. ISBN 978-80-7308-301-4

PÍŠOVÁ, M., DUSCHINSKÁ, K. a kol. *Mentoring v učitelství*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2011. 204 stran. ISBN 978-80-7290-518-8.

VALENTA, J., Učitelství jako performační profese. In VOGRINC, J., KASÍKOVÁ, H. (EDS.), *Research of educational praCtice*. Ljubljana : Faculty of Arts, 2009. (166 s), ss. 7 - 20. ISBN 978-961-237-339-9.

VAŠUTOVÁ, J., SPILKOVÁ, V. Teacher Education in Czech Republic. In VALENTIČ ZULJAN M., VOGRINC, J. (eds). *European Dimensions of Teacher Education-Similarities and Differences*. Ljubljana.: Faculty of Eduaction , University of Ljubljana, 2011, s. 193-224. ISBN 978-961-253-058-7.

Cíl 6: Analyzovat proměny vzdělávání učitelů v ČR po r.1989, identifikovat hlavní problémy a nedostatky ve stávající přípravě učitelů.

Popis způsobu splnění:

Teoretické a komparativní analýzy a empirické výzkumy v této oblasti se zaměřily na proměny vzdělávání učitelů od škol mateřských až po školy střední. K hlavním výstupům patří:

- a) Monografie, která komplexním způsobem reflektuje proces transformace přípravného vzdělávání učitelů primárního a předškolního vzdělávání po roce 1989 v celostátní perspektivě a v širších společenských kontextech.
- b) Reflexe možností a mezi strukturovaného studia učitelství v kontextu Boloňského procesu. Analýza důsledků zavedení strukturovaného studia učitelství pro 2.stupeň ZŠ a školy střední v České republice. Kvantitativní a kvalitativní výzkum strukturovaného studia v přírodovědných oborech na pedagogických i dalších fakultách připravujících učitele.
- c) Na základě analýzy doposud nedořešených problémů v péči o učitelskou profesi bylo formulováno pět oblastí zásadního strategického významu pro zjednání nápravy.
- d) Výzkumy proměn vzdělávání učitelů v ČR v oblasti matematiky. Propracování cílů a metod vyučování a formulování otázek pro další bádání.
- e) Šetření realizované v součinnosti se stálou pracovní skupinou pro oborové didaktiky Akreditační komise ČR, které identifikovalo hlavní problémy a nedostatky ve stávající přípravě učitelů v jednotlivých oborových didaktikách.
- f) Analýza vývojových trendů ve vzdělávání vedoucích pedagogických pracovníků a identifikace klíčových problémů v této oblasti.

Nejdůležitější výsledky:

BENDL, S.; VOŇKOVÁ, H.; ZVÍROTSKÝ, M. The Bologna Process and Teacher Training

in the Czech Republic: Opinions of Academic Staff and Students about the Two-cycle System Implementation at the Faculty of Education of the Charles University in Prague. *The New Educational Review*, 2013, Vol. 32, No. 2, pp. 301-312. ISSN 1732-6729.

SPILKOVÁ, V.; HEJLOVÁ, H. (ed.) *Příprava učitelů pro primární a preprimární vzdělávání v Česku a na Slovensku. Vývoj po roce 1989 a perspektivy*. Praha: UK v Praze, Pedagogická fakulta, 2010. 394 s. ISBN 978-80-7290-486-0.

TROJAN, Václav. Vzdělávání řídicích pracovníků v českém školství. *Orbis scholae*, 2011, roč. 5, č. 3, s. 107-122, ISSN 1802-4637

SPILKOVÁ, V.; VAŠUTOVÁ, J.(eds) *Učitelská profese v měnících se požadavcích na vzdělávání*. Praha : UK v Praze, Pedagogická fakulta, 2008, 327 s. ISBN 978-80-7290-384-9.

Cíl 7: Koncipovat perspektivní model přípravy učitelů; formulovat rámcový standard učitelského vzdělávání.

Popis způsobu splnění:

Byla propracována teoretická východiska nového modelu profesní přípravy učitelů založeného na konstruktivistickém, reflektivním a personalistickém pojetí výuky. Na základě modelu byl inovován studijní program Učitelství pro 1.st.ZŠ - z hlediska obsahu i procesů výuky, od počátku studia až po výrazně inovované pojetí státní závěrečné zkoušky.

Byly koncipovány nové modely pedagogické praxe s důrazem na klinické pojetí praxe založeném na systematické spolupráci VŠ učitelů, učitelů ze škol/mentorů a studentů učitelství.

Teoreticky zdůvodněné nové přístupy se staly základem pro nově koncipované oborové didaktiky ve studiu učitelství pro 2.stupeň základní školy a školy střední. Významné je zejména vytvoření nové koncepce didaktické přípravy studentů učitelství matematiky s důrazem na reflexi jejich přímé nebo videozáznamem zprostředkované pedagogické zkušenosti. Mezinárodní ohlas získala originální koncepce vyučování matematiky orientovaná na budování schémat (scheme-oriented education), která byla vytvořena na základě výsledků dlouhodobého výzkumu. Stala se základem zásadní proměny v celkovém pojetí přípravy budoucích učitelů 1.stupně základní školy s přesahem k přípravě učitelů pro 2.stupeň ZŠ včetně pojetí jejich dalšího vzdělávání. V součinnosti s pracovní skupinou pro oborové didaktiky Akreditační komise ČR se začalo pracovat na formulování standardu didakticko-oborové přípravy učitelů.

Nejdůležitější výsledky:

HEJNÝ, M. *Vyučování orientované na budování schémat. Aritmetika*. Praha: UK v Praze, PedF, 2013, v tisku.

JIROTKOVÁ, D. *Cesty ke zkvalitňování výuky geometrie*. Praha : UK v Praze, Pedagogická fakulta, 2010. 330 s. ISBN 978-80-7290-399-3.

SPILKOVÁ, V., VAŠUTOVÁ, J.(eds) *Učitelská profese v měnících se požadavcích na vzdělávání*. Praha: UK v Praze, Pedagogická fakulta, 2008. 327 s. ISBN 978-80-7290-384-9.

TOMKOVÁ, A. Stratégies et méthodes d'enseignement en République tchèque, au service de la continuité des apprentissages... comment y former les enseignants? In

COUPREMANNE, M. (Dir.) *Les dynamiques des apprentissages*. Bruxelles: Groupe De Boeck s. a., 2009. s. 137 - 144. ISBN 978-2-8041-0537-2.

Cíl 8: Koncipovat model profesního rozvoje učitelů, včetně dalšího vzdělávání učitelů a učitelských sborů v intencích transformace českého školství.

Popis způsobu splnění:

Východiskem pro koncipování modelu profesního rozvoje učitelů je koncepce reflektivní praxe a v jejím rámci mentoring chápaný jako systémová podpora profesního rozvoje učitelů.

Na koncepčním pozadí reflektivní praxe byly rozvíjeny i další konkrétní modely a ověřující výzkumy:

- a) Koncipování modelu práce s "Rámcem profesních kvalit učitele" a s profesním portfoliem a jejich využitím pro profesní rozvoj učitelů.
- b) Teoretické rozpracování modelu implementace originální koncepce "Vyučování orientované na budování schémat" jako základ nových přístupů k celoživotnímu vzdělávání a profesnímu rozvoji učitelů matematiky
- c) Koncipování modelu učícího se společenství pedagogů a výzkum zaměřený na vytváření kooperativních učebních společenství učitelů. Výzkum možností rozvoje sociálních kompetencí učitele v prostředí učební komunity.
- d) Koncipování a cyklické pilotní ověřování kurzu mentorských dovedností fakultních učitelů - ve spolupráci s University of Windesheim, Nizozemí. Výzkumně ověřený model byl akreditován MŠMT jako kurz pro fakultní učitele - „Rozvoj mentorských dovedností“.
- e) Výzkum struktury motivace žáků ve vybraných vyučovacích předmětech a se zřetelem k charakteru výuky. Výzkum vyústil v metodickou oporu, dovolující učitelům adresněji s motivováním žáků pracovat.
- f) Koncipování a praktická realizace modelů profesního rozvoje v dalším vzdělávání učitelů, které se opírají o analýzy různých systémů DVU a různých pojetí cílů DVU, jak z hlediska historického vývoje, tak i na základě komparace vybraných zemí, především středoevropských.
- g) Byl vytvořena koncepce rámcového profesního standardu pro programy celoživotního vzdělávání učitelů na základě vyhodnocení stávajících modelů kvalifikačního studia.
- h) Návrh nového modelu vzdělávání vedoucích pedagogických pracovníků a jejich dalšího profesního rozvoje na základě analýzy současných problémů v této oblasti.

Nejdůležitější výsledky:

KOHNŮVÁ, J. a kol. *Profesní rozvoj učitelů a cíle školního vzdělávání*. Praha: Univerzita Karlova – Pedagogická fakulta 2012. 362 stran. ISBN 978-80-7290-625-3.

KASÍKOVÁ, H., DUBEC, M. Spolupráce učitelů: od větší k menší neznámé. *Studia Paedagogica*, roč.14, 2009,č.1, s. 67 – 86. ISSN 1803-7437.

HEJNÝ, M. *Vyučování orientované na budování schémat. Aritmetika*. Praha: UK v Praze, PedF, 2013 – v tisku.

PÍŠOVÁ, M. (Ed) *Portfolio v profesní přípravě učitele*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007. 133 stran. ISBN 978-80-7395-024-8.

Cíl 9: Ověřovat nové přístupy a strategie v přípravném a dalším vzdělávání učitelů, vytvořit soubor videozáznamů dokumentující inovativní metody práce se studenty a učiteli.

Popis způsobu splnění:

Tento cíl byl splněn výzkumy, které ověřovaly účinnost inovativních přístupů k obsahu i procesům výuky v přípravném i dalším vzdělávání učitelů v oborech pedagogika, pedagogická psychologie, oborové didaktiky (matematiky, chemie, výtvarné výchovy) a filozofie výchovy. Pozornost byla věnována zejména reflektivnímu a konstruktivistickému pojetí přípravy učitelů. K hlavním výstupům patří:

- a) Výzkumem ověřené výrazné inovace ve studiu učitelství pro 1.stupeň ZŠ, např. reflektivní pojetí praxí (klinické dny), vytvoření poznatkové báze učitelství za obor pedagogika, nové pojetí obecné didaktiky a didaktiky rozvoje čtenářské gramotnosti, strategie rozvoje profesní identity studentů prostřednictvím reflektivního psaní, narativních metod (zejm. psaní esejí) a profesního portfolia, nové přístupy k hodnocení kvality profesních činností studentů při praxích prostřednictvím souboru kritérií a indikátorů, využití portfolia k hodnocení studenta v rámci státní závěrečné zkoušky z pedagogiky a didaktiky matematiky.
- b) Originální koncepce vyučování matematiky orientovaná na budování schémat (scheme-oriented education) se stala základem nového pojetí přípravy budoucích učitelů 1.stupně základní školy, jehož účinnost je dlouhodobě výzkumně ověřována.
- c) Výzkum v oblasti profesního vidění učitelů matematiky vedl k vytvoření nástroje, který umožňuje charakterizovat „ability to notice“, tedy schopnost všimnout si klíčových aspektů vyučování matematice u budoucích učitelů. Tento nástroj, založený na analýze a reflexi videozáznamů hodin matematiky, přispěl k realizaci reflektivně pojaté výuky didaktiky matematiky na PedF UK v Praze.
- d) Bylo rozpracováno pojetí oborové didaktiky v expresivních vzdělávacích oborech zaměřené na reflektivní praxi. Byla ověřena metodologie a metodika pro hodnocení kvality výuky v úrovni mikrostrategií – konceptová analýza a z ní odvozená tzv. metoda AAA – poskytuje systémové nástroje pro hodnocení kvality výuky při reflektivní praxi a je využitelná jak v pregraduální přípravě, tak v dalším vzdělávání učitelů. Tato metoda byla uplatněna v tzv. hospitačních videostudiích, do jejichž analýz se zapojili didaktici řady oborů (matematika, český jazyk, angličtina, fyzika, biologie, zeměpis, tělesná výchova, výtvarná výchova) z pedagogických fakult v Praze, Brně, Plzni, Ústí nad L.
- e) Byl analyzován proces tvorby matematických problémů pro různé účely (maturitní zkoušky, různé matematické soutěže, přijímací zkoušky) a byly identifikovány principy, na nichž je tento proces založen. Tvoření úloh bylo zakomponováno do přípravy budoucích učitelů matematiky vzhledem k důležitosti rozvoje kompetence učitele k "problem posing".
- f) Byly ověřovány inovativní přístupy k výuce přírodovědných předmětů na ZŠ a SŠ a k výuce oborových didaktik (chemie, biologie) v přípravě učitelů – např. využití projektové metody, indikátory pro diagnostiku nadaných a talentů v přírodovědných oborech, rozvoj přírodovědné gramotnosti a pragmatičtosti prostřednictvím experimentování.
- g) Byla vypracována metodika hospitačních videostudií a byl vytvořen soubor videozáznamů dokumentující osobnostně orientované pojetí předškolního a primárního vzdělávání a specifické problémy v oborových didaktikách. Videozáznamy jsou využívány i při zkouškách budoucích učitelů, zejména jako součást inovované státní zkoušky z pedagogiky a didaktiky matematiky.
- h) Byly popsány některé typy didaktických chyb při didaktické transformaci učiva vyplývající z neznalosti obsahu. Vytvořené materiály umožňují budoucímu učiteli

účinnější didaktické využití žákovských chyb a omylů.

- i) Vytvoření nových či inovovaných kurzů a ověřování jejich efektivnosti v přípravném vzdělávání učitelů, např. Podpora žáků s překážkami v učení (příprava studentů na inkluzivní vzdělávání), Hermeneutická etika, Tvorba profesního portfolia, Multikulturní výchova, Příprava na práci s právy dítěte, Výchova k občanství a demokracii.

Nejdůležitější výsledky:

PELCOVÁ, N. a kol. *Multikulturní výchova ve vzdělávání budoucích učitelů a dalším vzdělávání učitelů*. Praha : Univerzita Karlova – Pedagogická fakulta, 2007, 350 s. ISBN 80-7290-277-6.

SLAVÍK, J.; LUKAVSKÝ, J.; HAJDUŠKOVÁ, L. Konceptová analýza výuky: didaktické poznatky z výzkumu reflexí studentů učitelství výtvarné výchovy. *Pedagogická orientace*, 2011, 21, č. 2, s. 69 – 91. ISSN 1211-4669.

SPIPKOVÁ, V. Development of student teacher's professional identity through constructivist approaches and self-reflective techniques. *Orbis scholae*, vol.5, n.2, 2011, p.117-138. ISSN 1802-4637.

STEHLÍKOVÁ, N. Interpretace některých didakticko-matematických jevů u studentů učitelství a u učitelů matematiky. *Pedagogika*, roč. LX, č. 3-4, 2010, 303-313. ISSN 0031-3815.

STEHLÍKOVÁ, N. Mathematics teachers, student teachers and ability to notice. In FERNANDES, José António, MARTINHO, Maria Helena and VISEU, Floriano. *Actas do XX Seminário de investigação em educação matemática*. Braga: Universidade do Minho, 2009, s. 10-34. ISBN 978-972-8746-72-8.

Cíl 10: Propracovat model klinické školy jako prostředí pro rozvoj pedagogického poznání, pro přenos vědeckých poznatků do praxe školy a pro součinnost studentů učitelství, učitelů, vzdělavatelů učitelů a výzkumníků.

Popis způsobu splnění:

Tento cíl byl splněn vypracováním komparativních studií, analýzou modelů pedagogických praxí ve studiu učitelství ve vybraných evropských zemích a výzkumů pedagogických praxí na fakultních školách u nás.

- Byla navržena rámcová koncepce klinické školy a byly ověřovány její vybrané prvky na fakultních školách (klinické pojetí pedagogické praxe, asistentské praxe zohledňující potřeby školy, týmová výuka – VŠ učitel a učitel základní školy aj.)
- Byl vytvořen model mentoringu v učitelství a byla ověřována jeho účinnost pro podporu profesního rozvoje studentů v průběhu praxí i pro profesní růst fakultních učitelů.
- S cílem proměny edukačního stylu učitelů v oblasti matematiky v širším měřítku včetně změny přístupů k hodnocení učitelů Českou školní inspekcí byl rozpracován model Center pozitivní deviance (CPD) a majákových škol. V roce 2014 budou podle tohoto modelu experimentálně realizována 3 CPD a 3-5 majákových škol v celé ČR. (Projekt probíhá ve spolupráci s Pedagogickou fakultou Univerzity v Ostravě a ČŠI).
- Byla ověřována účinnost inovativních modelů dalšího vzdělávání učitelů založených na principu "učících se komunit" (který je založen na intenzivní spolupráci studentů učitelství, učitelů, vzdělavatelů učitelů a v některých případech i výzkumníků). Jednalo se zejména o vzdělávání učitelů matematiky a 1.stupně ZŠ.

Nejdůležitější výsledky:

BENDL, S. a kol. *Klinická škola: místo pro výzkum a praktickou přípravu budoucích učitelů*. Praha : Univerzita Karlova v Praze - Pedagogická fakulta, 2011, 554 s. ISBN 978-80-7290-517-1.

KARGEROVÁ, J., STARÁ, J., STARÝ, K. *Building a learning community with primary schools*. Paper at European Conference on Educational Research (ECER), Istanbul, Turecko, 11. 9. 2013 (publikace v tisku)

KARGEROVÁ, J., STARÁ, J. Building a Practice-based Model for Teacher Education. ISATT „Back to the Future: Legacies, continuities and Changes in Educational Policy, Practice and Research“. Braga, Portugalsko, 5. - 9. 7. 2011. **Invited paper**.

PÍŠOVÁ, M., DUSCHINSKÁ, K. a kol. *Mentoring v učitelství*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2011. 204 stran. ISBN 978-80-7290-518-8.

Cíl 11: Formulovat expertní stanoviska a doporučení týkající se učitelské profese, učitelského vzdělávání a profesního růstu učitele se záměrem ovlivňovat vzdělávací politiku a veřejné mínění.

Popis způsobu splnění:

Formulování expertních stanovisek k otázkám učitelské profese, vzdělávání učitelů a jejich profesního růstu bylo orientováno na různé typy adresátů: MŠMT, Parlament ČR (školský výbor), Akreditační komise ČR, fakulty připravující učitele, profesní asociace (zejména v rámci Asociace profese učitelství, Asociace pedagogů základního školství, Asociace předškolní výchovy a Společnost pro předškolní výchovu) i širší veřejnost (výrazná osvětová a popularizační činnost).

Cíle bylo dosahováno různými typy interpretačních a intervenčních aktivit:

- Formulování stanovisek: Stanovisko k projektu Kariérní systém, k legislativním úpravám v oblasti vysokého školství a tedy i fakult připravujících učitele, k předkládaným novelám Zákona o pedagogických pracovnících, k perspektivě strukturovaného studia učitelství, ke změnám v kurikulární oblasti (revize RVP) aj.
- Spoluautorství projektu zaměřeného na tvorbu nové koncepce práce ČŠI v oblasti matematiky všech typů ZŠ, SŠ i MŠ v rámci projektu NIQUES.
- Spoluautorství Národní strategie globálního rozvojového vzdělávání pro období 2011 – 2015.
- Spoluautorství materiálu „Vize systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků do roku 2015“.
- Prezentace výsledků výzkumu a expertních stanovisek v rámci činnosti v pracovních skupinách Akreditační komise ČR a v Akreditační komisi pro DVPP MŠMT.
- Práce v týmech pro tvorbu národní soustavy kvalifikací, standardu základního vzdělávání, kariérního systému pro učitele a ředitele škol aj.
- Vypracování koncepce a realizace internetové aplikace ARTEFILETIKA A ARTFOLIO pro výměnu zkušeností mezi učiteli v praxi, resp. studenty učitelství, a teoretiky. V návaznosti na ně probíhala řada seminářů pro učitele expresivních oborů.

Nejdůležitější výsledky:

Expertní stanoviska a doporučení pro vzdělávací politiku a decizní sféru – příklady jsou

uvedeny výše.

Články v denním tisku a médiích určených širší veřejnosti, vystoupení v televizi, v diskuzních kulatých stolech, v mediálních kampaních, např. Česko mluví o vzdělání.

Stovky přednášek, seminářů a dílen pro učitele, ředitele, inspektory, rodiče, pro celé učitelské sbory škol, letní školy i dlouhodobé kurzy pro učitele aj.

Interaktivní aplikace ARTFOLIO (artfolio.kvk.zcu.cz), která umožňuje formativní hodnocení kvality tvořivých projevů spojené s reflektivním dialogem prostřednictvím skupinové diskuse.

Interaktivní web aplikace ARTEFILETIKA (artefiletika.kvk.zcu.cz) – prezentační a diskusní portál pro zlepšování kvality výuky tvořivých expresivních oborů.

Webové stránky H-mat pro komunitu učitelů matematiky ke sdílení profesních zkušeností.

Průřezovým cílem, sledovaným ve všech uvedených cílových zřetelech, bude péče o rozvoj pedagogické vědy, respektive věd o vzdělávání a výchově, se zvláštním zřetelem na rozvoj metodologie pedagogického výzkumu.

Popis způsobu splnění:

Byly rozpracovány významné oblasti pedagogiky (zejména pedeutologie, primární a předškolní pedagogika), pedagogické psychologie, didaktiky matematiky, chemie, biologie a tvořivých expresivních předmětů, filozofie výchovy a jejich strategické teoretické koncepce a výzkumné přístupy:

- a) Teoretický model personalizace výuky v humanistickém pojetí kurikula včetně důsledků pro vymezení základních oblastí profesionality učitele a pro koncepci vzdělávání učitelů.
- b) Teoretické rozpracování vůdčích konceptů v pedeutologii: profesionalita učitele, profesionalizace učitelství, profesní standard, profesní kompetence, profesní etika, reflektivní, konstruktivistická a personalistická koncepce učitelského vzdělávání.
- c) Didaktická transformace a didaktická znalost obsahu v návaznosti na rozvoj oborových didaktik jako badatelských disciplín založených na psychodidaktických a ontodidaktických faktech (evidence based) s důrazem na novou kulturu vyučování a učení (knowledge based constructivism).
- d) Propracování klíčových konceptů pedagogické antropologie, formulování lidských a etických aspektů profesionality učitele z hlediska filozofie výchovy.
- e) Nové přístupy v metodologii pedagogických výzkumů se zvláštním zřetelem k „praktickému obratu“ v sociohumanitních vědách (propojení epistémé – frónésis) a ke vztahům mezi explikační (badatelskou), normativní (kurikulární) a implementační stránkou pedagogické vědy.

Nejdůležitější výsledky:

HELUS, Z. *Dítě v osobnostním pojetí*. Praha: Portál 2009. (2. přepracované a rozšířené vydání.). 286 s. ISBN 978- 80-7367-628-5.

HEJNÝ, M., JIROTKOVÁ, D. Contribution of geometry to the goals of education in mathematics. *Orbis Scholae*, č. 2, 2012, vol. 6, pp. 57-67, 2012.

PELCOVÁ, N. *Vzorče lidství. Filosofické základy pedagogické antropologie*. Praha : Portál, 2010. 261 s. ISBN 978-80-7367-756-5.

SLAVÍK, J., CHRZ, V., ŠTECH, S. *Tvorba jako způsob poznávání*. Praha: Karolinum, 2013. 514 s. ISBN 978-80-246-2335-1.

SPIPKOVÁ, V., VAŠUTOVÁ, J.(eds) *Učitelská profese v měnících se požadavcích na vzdělávání*. Praha : UK v Praze, Pedagogická fakulta, 2008, 327 s. ISBN 978-80-7290-384-9

STEHLÍKOVÁ, N., TICHÁ, M. Didaktika matematiky a její proměny. *Pedagogická orientace*, 2011, roč. 21, č. 2, s. 156-170. ISSN 1211-4669.

2. 3. PŘEHLED DOSAŽENÝCH VÝSLEDKŮ

Uveďte počet jednotlivých dosažených výsledků podle druhu (uplatněných nebo u kterých bylo uplatnění prokazatelně zahájeno) za celé období řešení.

Články v impaktovaných časopisech světové databáze ISI (J_{imp})	8
Články v recenzovaných neimpaktovaných časopisech (J_{neimp} , J_{rec})	133
Odborné recenzované knihy, kapitoly v odborných recenzovaných knihách (B, C)	212
Patenty nebo jiné výsledky chráněné podle zvláštních právních předpisů (P, F)	
Prototypy, poloprovozy, ověřené technologie, certifikované metodiky, léčebné a památkové postupy, funkční vzorky, SW (Z, G, N, R)	
Jiné významné výsledky (např. články ve sbornících, poskytovatelem realizované výsledky, výzkumné zprávy s utajovanými informacemi - D, H, V)	227

2. 4. PŘÍNOS DOSAŽENÝCH VÝSLEDKŮ

Stručně popište přínos dosažených výsledků pro rozvoj oboru a jejich využití v praxi. Doložte konkrétními příklady – např. citačními ohlasy, smlouvami o využití výsledků. Doporučuje se 1 – 2 strany textu.

Výzkumný záměr přispěl zásadním způsobem k rozvoji teorie a výzkumu učitelství a k teorii, výzkumu a praxi učitelství v ČR. Je to v posledních letech jediný výzkumný záměr v ČR, který se systematicky věnuje učitelství, přípravě na ni a celoživotnímu profesnímu rozvoji učitelů. V některých oblastech se pohybuje na úrovni srovnatelné s výsledky bádání na významných evropských univerzitách, což lze doložit jak publikačními výstupy, tak účastí v mezinárodních projektech a spolupořádáním mezinárodních konferencí.

Přínosy výsledků výzkumného záměru se projevily v těchto klíčových oborech: 1) pedagogika, 2) pedagogická psychologie, 3) oborová didaktika, 4) filosofie výchovy. Zároveň však bylo strategií VZ integrovat jednotlivé obory ve prospěch podpory interdisciplinarity v profesní přípravě učitelů s ohledem na všeobecně vzdělávací charakter jejich uplatnění v praxi. S tím souvisí rozvoj metodologie a metod, které přesahují hranice jednotlivých disciplín.

Z výsledků řešení VZ mají největší přínos pro rozvoj uvedených oborů: (a) *nové poznatky o*

proměnách v pojetí učitelé profese a učiteléského vzdělávání v kontextu transformace českého školství po roce 1989 a v kontextu mezinárodního vývoje; (b) teoretický model personalizace vzdělávání, edukace obratu, edukace jakožto starost o člověka a koncepce osobnostně rozvíjející školní výuky včetně důsledků pro vymezení základních oblastí profesionality učitele, změnu rolí a žádoucích profesních kompetencí; (c) vytvoření teoretického zázemí pro proměnu kurikula vzdělávání učitelů, zejm. v oblasti pedagogické, psychologické a oborově didaktické: propracování konceptů profesionalizace učitelství, konstruktivistický a reflektivní model přípravy učitelů, mentoring v učitelství, didaktická transformace a didaktická znalost obsahu v návaznosti na rozvoj oborových didaktik jako badatelských disciplín založených na psychodidaktických a ontodidaktických faktech (evidence based), originální koncepce vyučování matematiky orientovaná na budování schémat (scheme-oriented education), ucelená koncepce rozvíjení primární a preprimární gramotnosti u dětí shrnující bádání v této oblasti a projektující perspektivy žádoucích inovací; (d) tvorba a ověřování originálních metodologických přístupů, zejm. metodika autodiagnostiky učitele (založená na komplexní teorii a ověřená v rozsáhlém empirickém výzkumu) jakožto účinného nástroje pro rozvoj jeho sebereflexe, analýza videozáznamů výuky jako východiska pro skupinovou reflexi studentů učitelství a učitelů, analýza studentských esejí a portfolií z hlediska identifikace vývojových fází a mezníků v rozvoji profesní identity, diagnostický nástroj umožňující charakterizovat „ability to notice“, tedy schopnost všimnout si klíčových aspektů vyučování matematice u budoucích učitelů, design based výzkum učebnic, metodika k hodnocení kvality výuky v úrovni mikrostrategií - konceptová analýza a z ní odvozená metoda založená na analýze hospitačních videostudií.

Významným přínosem VZ je také *přenos nových poznatků do praxe vzdělávání učitelů* s cílem zkvalitňovat výuku na vysokých školách připravujících učitele i na základních a středních školách. Jednalo se o zavádění teoreticky zdůvodněných a výzkumně ověřovaných inovací do praxe škol. Součástí této aplikační strategie byla bohatá přednášková činnost a metodická práce na školách, tvorba učebních textů a didaktických materiálů, kurzy mentoringu pro fakultní učitele atd. Vynikající výsledky přinesl aplikační výzkum, který vyústil v tvorbu ucelené řady učebnic matematiky, prvouky a vlastivědy pro 1.stupeň ZŠ. Koncepce učebnic prvouky a vlastivědy byla vyvíjena a ověřována na základě originálního metodologického přístupu "design based research". Učebnice prvouky pro 2.ročník ZŠ získala 1. místo na knižním veletrhu ve Frankfurtu jako nejlepší evropská učebnice roku 2011. Mimořádný ohlas získaly učebnice matematiky vytvořené týmem prof.M.Hejného, a to jak v odborné komunitě didaktiků matematiky v zahraničí (jsou překládány do několika jazyků), tak mezi učiteli. Byly vytvořeny na základě originální koncepce vyučování matematiky orientované na budování schémat (scheme-oriented education).

Výzkumně ověřené inovativní přístupy zásadním způsobem ovlivnily vzdělávání budoucích učitelů na PedF UK v Praze; v přípravě učitelů pro 1.stupeň ZŠ, učitelů matematiky a výtvarné výchovy také v celostátním rozsahu. Nové poznatky byly využity v doktorském studiu pedagogiky, pedagogické psychologie, oborových didaktikách a filozofii výchovy. Byly koncipovány nové kurzy pro doktorandy, např. Teorie a výzkum učitelé profese.

Publikační výstupy (zejména monografie a články v odborných časopisech, které jsou klíčové pro dané obory) mají řadu citačních ohlasů v ČR i v zahraničí. Výstupy řešení VZ byly pravidelně prezentovány na významných domácích konferencích (zejm. *České asociace pedagogického výzkumu, České sekce International Reading Association, České sekce International Society for Education through Art, Jednoty českých matematiků a fyziků*)

a na zahraničních konferencích organizovaných prestižními profesními asociacemi, např. *Association for Teacher Education in Europe, World Association for Educational Research, International Symposium Elementary Math Teaching, Children's Mathematical Education, Conference of European Research in Mathematics Education, INSEA European congress.*

Řešitelé uspořádali několik významných konferencí s mezinárodní účastí, kde prezentovali VZ na širším vědeckém fóru. Např. *Učitel v současné škole; Vzdělávání učitelů primárních a mateřských škol – reflexe klíčových trendů proměn po roce 1989 a perspektivy vývoje; Imaginace ve výchově, umění a sportu; Dialog ve výchově, umění a sportu; Úloha osobností a institucí v rozvoji vzdělanosti; Projektové vyučování v chemii; Multikulturalita jako princip výchovy a vzdělávání; Standardizace profese učitele v ČR a SR, .*

Dále uspořádali či spolupřátali mezinárodní konference: *The Teacher Training in the Context of European Education; Approaches to the Teaching Mathematics at the Elementary Level; Tasks and Tools in Elementary Mathematics; The Mathematical Knowledge Needed for Teaching in Elementary Schools, Initial Teacher Training in the Context of European Education.*

Díky dlouhodobé a soustředěné badatelské práci se PedF UK v Praze, jako hlavní řešitel VZ, stala centrem pro učitelské vzdělávání na Univerzitě Karlově, které je respektované také v celostátním měřítku.

2. 5. DALŠÍ PŘÍNOSY ŘEŠENÍ

Stručně zhodnoťte další přínosy řešení VZ. Uveďte zejména dopady řešení výzkumného záměru na infrastrukturu, rozvoj a další perspektivy výzkumu a vývoje u příjemce a přínos pro související činnosti (např. vzdělávání, mezinárodní spolupráci a spolupráci s uživateli výsledků). Doložte konkrétními údaji. Doporučuje se 1 – 2 strany textu.

Výsledky VZ našly odezvu také na mezinárodním poli, jejímž důsledkem bylo přizvání k účasti v mezinárodních projektech v oblasti učitelského vzdělávání. Byly to např. projekty v oblasti didaktiky matematiky *Mathematical Aptitudes. Identifying aptitudes in children in lower- and upper-grade pupils. Supporting their intellectual development alongside mathematics education at home, kindergarten and school* (mezinárodní tým Anglie, Izrael, Polsko, ČR) a kanadský *Numeracy Project*, v němž je jádrem *Cognitive schema theory* a *Theory of Generic Models* (čeští řešitelé byli přizváni na základě teorie Scheme – oriented math education, kterou rozpracovali v rámci VZ). V oblasti pedagogiky to byly projekty *Induction for Novice Teachers* (účast 7 evropských zemí), finský „*Teacher Education Curricula in the European Union*“ (účast 8 evropských zemí) a nizozemský *Identifying Teacher Quality – Tools for Reflection* (účast 12 evropských zemí).

Výrazem mezinárodního respektu v dané oblasti je také přizvání členů týmu VZ k dalším formám mezinárodní spolupráce: např. doc.R.Wildové jako zahraničního experta k účasti na externí evaluaci kvality učitelského vzdělávání na University of Limerick, Irsko a ke spolupráci s University of Roehampton, Velká Británie na projektu Erasmus Mundus *Special Education Needs* a dr.A.Tomkové do mezinárodního týmu pro evaluaci institucí vzdělávajících učitele (obdobu naší akreditační komise) ve frankofonní části Belgie. Na základě výsledků v oblasti didaktiky matematiky (výzkum profesního vidění u studentů učitelství a učitelů matematiky) dostala doc.N.Vondrová pozvání k *invited lecture* na celosvětové velmi prestižní konferenci - 13th International Congress on Mathematical Education v roce 2016 v Hamburgu.

Kromě zapojení do projektů a role expertů byla výrazně prohloubena mezinárodní spolupráce řešitelských pracovišť s univerzitami ve Velké Británii, Kanadě, Nizozemí, Belgii, SRN, Polsku a Finsku a Itálii. A to nejen ve výzkumu, ale i v praxi přípravy budoucích učitelů (např. společný vývoj inovativních přístupů a metod ve výuce, sdílení zkušeností z procesu jejich implementace). Pro obor filozofie výchovy je významný vznik mezinárodní komunity *Central European Philosophy of Education* (CEUPES), na němž se výrazně podílela za ČR doc.N.Pelcová

Také na domácím poli získaly výsledky VZ značný ohlas a to nejen v akademické sféře, ale také mezi učitelskou, ředitelskou a v některých případech i mezi širší veřejností. Příkladem respektu, který získala nová koncepce výuky matematiky u decizní sféry, je žádost, aby tým prof. M.Hejného vytvořil novou koncepci práce ČŠI v oblasti školní matematiky všech typů ZŠ, SŠ i MŠ v rámci projektu NIQUES. Součástí tohoto projektu bude od roku 2014 vytvoření modelu Center pozitivní deviance a majákových škol a jejich experimentální ověřování s cílem proměny pojetí výuky matematiky v širším měřítku.

Mnohé výsledky mají významný aplikační potenciál pro budoucnost. Příkladem je - na základě rozsáhlých výzkumů autodiagnostických metod pro učitele - vytvoření referenčních norem pro základní a střední školy v České republice. Efekty jejich využívání budou sledovány dalším výzkumem. Vzhledem k rozšíření autodiagnostické koncepce do SRN se otevírá možnost komparativního výzkumu.

Výsledky VZ byly průběžně uplatňovány v expertních stanoviscích k otázkám učitelské profese, vzdělávání učitelů a jejich profesního růstu, zejm. pro MŠMT, Akreditační komisi ČR, Parlament ČR (školský výbor), fakulty připravující učitele a profesní asociace (zejména v rámci Asociace profese učitelství, Asociace pedagogů základního školství). Výsledky byly také popularizovány prostřednictvím masmédií (denní tisk; Česká televize – např. k inovacím ve výuce matematiky a k rozvoji čtenářské gramotnosti; diskuzní kulaté stoly – např. ke kariernímu systému učitelů; mediální kampaně - např. Česko mluví o vzdělání aj.)

Výsledky výzkumu zásadním způsobem ovlivnily praxi učitelského vzdělávání a to v celostátním rozměru. Výrazně přispěly k budování badatelského centra pro rozvoj oborových didaktik (ve spolupráci s dalšími fakultami, zejména PedF MU v Brně), z nichž některé patří ke kritickým místům v učitelském vzdělávání a jejich rozvoj k prioritám snah o zvyšování kvality práce učitelů. Na tento základ naváže další výzkumná práce již založeného interdisciplinárního týmu.

Výsledky VZ také přispěly ke zkvalitnění doktorského studia; konkrétně např. nové a inovované kurzy, společné publikace řešitelů VZ s doktorandy jako výsledek tematické vazby dizertací na výzkumný záměr, každoroční pořádání konference doktorandů pedagogiky a didaktiky chemie (v tomto případě mezinárodní). Výsledky VZ byly využity při koncipování nového doktorského studijního programu v oboru pedagogika, v jehož anglické verzi se počítá se spoluprací se zahraničními univerzitami (v r.2013 byl akreditován). Identifikace klíčových charakteristik doktorského studia v oblasti didaktiky matematiky přispěla k rozvoji didaktiky matematiky jako vědy. Na základě výzkumné činnosti v oblasti oborových didaktik bylo několik řešitelů VZ přizváno do Stálé pracovní skupiny pro oborové didaktiky Akreditační komise ČR.

Výrazným přínosem řešení VZ bylo vytvoření mezioborové profesní komunity, která dlouhodobě spolupracuje nad společnými tématy, což v mnoha případech vyústilo ve společné výzkumy, publikace a pořádání konferencí napříč obory a pracovišti. K budování kultury sdílení výzkumných dat a materiálů přispěl pravidelný interdisciplinární seminář (za 7 let řešení VZ více než 40), který postupně získal ohlas a stal se diskuzním fórem ke klíčovým otázkám v celostátním měřítku. Co se týče hlavního řešitelského pracoviště PedF UK v Praze, interdisciplinární pojetí VZ zlepšilo komunikaci a porozumění mezi obory pedagogika, psychologie a oborové didaktiky, které jsou zásadní pro přípravu budoucích učitelů.

Na dobře založenou spolupráci mezi Pedagogickou, Filozofickou a Přírodovědeckou fakultou Univerzity Karlovy v Praze plynule navazují společné výzkumné a vývojové činnosti v rámci projektu PRVOUK (Program rozvoje vědních oblastí na Univerzitě Karlově) *Škola a učitelská profese v kontextu rostoucích nároků na vzdělávání*, který bude na UK realizován do roku 2016. Do výzkumného týmu fakult připravujících učitele na UK se v rámci projektu PRVOUK přidaly další fakulty – MFF UK a FTVS. Jsou připravovány návrhy konkrétních výzkumných projektů, které navazují na řešení VZ, např. zkoumání profesní identity

vysokoškolských učitelů, vzdělavatelů učitelů ve vazbě na již realizované zahraniční výzkumy. PedF UK na základě výsledků VZ posiluje svoji pozici centra badatelských činností v oblasti učitelství a roli garanta pro koncepci učitelství na Univerzitě Karlově.

3. ČERPÁNÍ UZNANÝCH NÁKLADŮ A INSTITUCIONÁLNÍ PODPORY

Rok 2007 – 2013 (údaje v tis. Kč)	uznané náklady – plán podle rozhodnutí	uznané náklady – skutečnost (čerpání)	institucionální podpora – skutečnost (čerpání)
Osobní náklady	30296	30296	25551
Náklady na pořízení majetku	374	374	374
Provozní náklady	944	944	882
Cestovní náhrady	2062	2062	1762
Náklady na mezinárodní spolupráci	350	350	250
Náklady na zveřejnění výsledků a práv k výsledkům	554	554	254
Doplňkové (režijní) náklady	2723	2723	1749
Celkem	37303	37303	30882

4. TISKOVÁ ZPRÁVA

4.1. TISKOVÁ ZPRÁVA ČESKY

V publikovatelné formě uveďte v češtině stručnou a výstižnou charakteristiku předmětu řešení výzkumného záměru a dosažených výsledků v rozsahu 30 - 60 řádků.

Hlavním cílem interdisciplinárně pojatého výzkumného záměru "Učitelství profesí v měnících se požadavcích na vzdělávání" bylo formulování vědeckých poznatkových základů pro tvorbu modelu profesionalizace učitelství a jeho realizace v systému přípravného a dalšího vzdělávání učitelů. Výzkumný záměr byl realizován na třech pracovištích Univerzity Karlovy – Pedagogické, Filozofické a Přírodovědecké fakultě. Formou externí spolupráce se zapojily další pedagogické fakulty (Ostrava, Brno, Olomouc, Plzeň).

Jádro badatelského týmu tvořili pracovníci pedagogicko psychologických oborů. Silným řešitelským týmem disponoval obor didaktika matematiky a dalšími zastoupenými obory byly didaktika chemie a biologie, didaktika expresivních předmětů a filozofie výchovy.

Výzkumný záměr významně přispěl jak k integraci vědecko výzkumné činnosti pracovišť na PedF UK (byl jediným na této fakultě), tak také k hlubší spolupráci na klíčových tématech

učitelského vzdělávání v rámci Univerzity Karlovy i s dalšími fakultami připravující učitele v ČR. Výsledkem byly společné publikace a konference. Za důležité považujeme zapojení doktorandů daných pracovišť, které přispělo ke zkvalitnění doktorského studia (zejm. na PedF UK a FF UK).

Výsledky bádání lze prezentovat z hlediska kvantitativního a obsahového. Pokud jde o množství výstupů, bylo publikováno celkem: 212 vědeckých monografií a kapitol v kolektivních monografiích, 8 článků v impaktovaných časopisech, 133 v recenzovaných časopisech, 227 příspěvků v recenzovaných sbornících.

Z hlediska obsahového s největším přínosem pro rozvoj oborů lze považovat: (a) *nové poznatky o proměnách v pojetí učitelské profese a učitelského vzdělávání v kontextu transformace českého školství po roce 1989 a v kontextu mezinárodního vývoje*; (b) *teoretický model personalizace výuky v humanistickém pojetí kurikula včetně důsledků pro vymezení základních oblastí profesionality učitele*; (c) *vytvoření teoretického zázemí pro proměnu kurikula vzdělávání učitelů*, zejm. v oblasti pedagogicko psychologické a oborově didaktické: propracování konceptů personalizace výuky v humanistickém pojetí vzdělávání, profesionalizace učitelství, konstruktivistický a reflektivní model přípravy učitelů, mentoring, didaktická transformace a didaktická znalost obsahu v návaznosti na rozvoj oborových didaktik jako badatelských disciplín založených na psychodidaktických a ontodidaktických faktech (evidence based), originální koncepce vyučování matematiky orientovaná na budování schémat (scheme-oriented education); (d) *tvorba a ověřování originálních metodologických přístupů*, např. metoda autodiagnostiky učitele rozvíjející jeho schopnost sebereflexe, analýza videozáznamů výuky jako východiska pro skupinovou reflexi, analýza studentských esejí a portfolií z hlediska identifikace vývojových fází a mezníků v rozvoji profesní identity, diagnostický nástroj umožňující charakterizovat „ability to notice“, tedy schopnost všimnout si klíčových aspektů vyučování matematice u budoucích učitelů, design based výzkum učebnic, metodika k hodnocení kvality výuky v úrovni mikrostrategií.

Vedle teoretického a empirického výzkumu byl považován za prioritu také *přenos nových poznatků do praxe vzdělávání učitelů* s cílem zkvalitňovat výuku na vysokých školách připravujících učitele i na základních a středních školách. Jednalo se o zavádění teoreticky zdůvodněných a výzkumně ověřovaných inovací do praxe škol. Součástí této aplikační strategie byla bohatá přednášková činnost a metodická práce na školách, tvorba učebních textů a didaktických materiálů. Výsledky VZ byly také široce uplatněny v expertních stanoviscích a zdůvodněných doporučeních k otázkám učitelské profese, vzdělávání učitelů a jejich profesního růstu, zejm. pro MŠMT, Parlament ČR (školský výbor), Akreditační komisi ČR, fakulty připravující učitele a profesní asociace.

Výstupy řešení VZ byly prezentovány na domácích konferencích (většinou v roli invited speaker) a mezinárodních konferencích v zahraničí organizovaných prestižními profesními asociacemi, např. *Association for Teacher Education in Europe, World Association for Educational Research, International Symposium Elementary Math Teaching, Children's Mathematical Education, Conference of European Research in Mathematics Education, INSEA European congress.*

Řešitelé uspořádali, či spolupořádali několik významných konferencí s mezinárodní účastí, kde prezentovali VZ na širším vědeckém fóru. Např. *Učitel v současné škol; Vzdělávání učitelů primárních a mateřských škol – reflexe klíčových trendů proměn po roce 1989 a perspektivy vývoje; Imaginace ve výchově, umění a sportu; Projektové vyučování v chemii; Multikulturalita jako princip výchovy a vzdělávání; Standardizace profese učitele v ČR a SR; The Teacher Training in the Context of European Education; Approaches to the Teaching Mathematics at the Elementary Level;; Tasks and Tools in Elementary Mathematics; The Mathematical Knowledge Needed for Teaching in Elementary Schools.*

Výzkumný záměr (jako jediný k danému tématu v ČR) významně přispěl k systémovému

řešení profesionalizace učitelství a vzdělávání učitelů v rovině teoretických koncepcí, historicko komparativních východisek, empirických výzkumů, aplikací do praxe a doporučení pro vzdělávací politiku.

4. 2. TISKOVÁ ZPRÁVA ANGLICKY

V publikovatelné formě uveďte v angličtině stručnou a výstižnou charakteristiku předmětu řešení výzkumného záměru a dosažených výsledků v rozsahu 30 - 60 řádků.

The main goal of the inter-disciplinary Research Centre “Teaching profession in the changing requirements on education” was to establish scientific knowledge base for creating a model of teacher professionalization and applying this model in the system of pre-service and in-service teacher training. The research was accomplished at Charles University, namely the Faculty of Education, the Faculty of Arts, and the Faculty of Science. Other faculties of education joined the project as external participants (Ostrava, Brno, Olomouc, and Pilsen).

The core of the research team comprised experts on educational and psychological disciplines. In particular, the field of mathematical education had a high quality research team. Other participating fields included chemistry and biology education, expressive subjects education and philosophy of education.

The Research Centre made a substantial contribution to the integration of research activities at the departments of the Faculty of Education, Charles University (the Research Centre in question was the only one at this faculty). Furthermore, it facilitated collaboration on key issues of teacher education within Charles University and with other faculties running teacher education programmes in the Czech Republic, resulting in joint publications and conferences. The participation of doctoral students coming from the concerned departments was highly beneficial and contributed to the improved quality of doctoral study programs (especially at the Faculty of Education and the Faculty of Arts, Charles University).

The research results can be presented from a quantitative and content perspective. As for the former, publications included a total of 212 scientific monographs and chapters in collective monographs, 8 articles published in impact journals, 133 in peer-reviewed journals, and 227 contributions in peer-reviewed conference proceedings.

Major benefits to the disciplinary development then comprise: a) *new findings on the changes of teaching profession* and teacher education in the context of both the transformation of the Czech education system after 1989 and recent international changes; b) a *theoretical model of personalization of instruction* based on humanistic approaches to curriculum, including consequences for defining fundamental areas of teacher professionalism; c) *creating theoretical background for the transformation of teacher education curriculum*, especially at the pedagogical level and at the level of subject didactics: elaborating on teacher professionalization concepts, constructivist and reflective model of teacher education, mentoring, didactic transformation and pedagogical content knowledge linked to the development of subject didactics as independent research disciplines rooted in psychodidactic and ontodidactic facts (evidence-based), original conception of mathematics instruction (scheme-oriented education); d) *designing and verifying original methodological procedures*, e.g. the self-diagnosis method supporting self-reflection, video recording analysis as a standpoint for group reflection, analysis of student essays and portfolios in order to identify individual stages and milestones in the development of professional identity, diagnostic tool enabling to characterise ability to notice, i.e. ability to recognise key aspects in mathematics instruction in pre-service teachers, design based textbook research, and methodology for

assessing the instructional quality in terms of micro-strategies.

Besides theoretical and empirical research there was another priority, namely the transmission of newly acquired knowledge into teacher education in order to improve the quality of university teacher education programmes as well as primary and secondary school instruction. The process involved introducing theoretically justified and research verified innovations to school practice by means of numerous lectures and methodology sessions held in schools. Furthermore, the application strategy consisted in designing various teaching and pedagogical materials. Finally, the research results were massively used as part of expert opinions and justified recommendations on the teaching profession, teacher education and teacher development issues for the Czech Ministry of Education, Youth and Sports, the Czech Republic Parliament (the education committee), the Accreditation Commission, faculties educating pre-service teachers and teacher professional associations.

The results of the Research Centre were presented at local conferences (mostly in the role of invited speaker) and international conferences held abroad by prestigious professional associations, e.g. the *Association for Teacher Education in Europe*, the *World Association for Educational Research*, the *International Symposium Elementary Math Teaching*, the *Children's Mathematical Education*, the *Conference of European Research in Mathematics Education*, and the *INSEA European congress*.

The research team members organized and co-organized several conferences with international participation where the Research Centre was presented to a broad scientific forum, for instance: *Teacher in Present School; Teacher Training of Primary and Pre-School Teachers – Reflection of Key Trends after 1989 and Prospects for Further Development; Imagination in Education, Art and Sports; Project Education in Chemistry; Multiculturalism as an Educational Principle; Standardization of the Teaching Profession in the Czech Republic and Slovakia; Teacher Education in the Context of European Education; Approaches to Teaching Mathematics at the Elementary Level; Tasks and Tools in Elementary Mathematics; Mathematical Knowledge Needed for Teaching in Elementary Schools*.

The Research Centre, as the sole activity of the kind in the Czech Republic, significantly contributed to adopting a system approach to professionalization of the teaching profession and teacher education at the level of theoretical concepts, historically-comparative foundations, empirical research, practical application, and recommendations for educational policy.

5. INFORMACE O PRŮBĚHU ŘEŠENÍ VÝZKUMNÉHO ZÁMĚRU V LETECH 2011 - 2013

5. 1. PERSONÁLNÍ ZABEZPEČENÍ V LETECH 2011 - 2013

5. 1. 1. Celková pracovní kapacita

Porovnání (fyzického) počtu osob a přepočteného počtu osob na začátku a na konci sledovaného období (přepočtený počet osob uveďte desetinným číslem ve sloupci celkový pracovní úvazek):

Kategorie	Stav k 31. 12. 2010		Stav k 31. 12. 2013	
	Počet osob	Celkový pracovní úvazek	Počet osob	Celkový pracovní úvazek
D.1	22	11,2	22	11,2
D.2	20	2,0	15	2,7
D.3	11	1,1	4	0,4

5. 1. 2. Výzkumní zaměstnanci podílející se na řešení výzkumného záměru (tzv. kategorie D.1)

Jmenný seznam výzkumných zaměstnanců příjemce, kteří se **k datu 31. 12. 2010 podíleli na řešení VZ a k datu 31. 12. 2013 se na jeho řešení již nepodílejí** (pracovní úvazek uveďte desetinným číslem, datum změny uveďte ve tvaru měsíc/rok, v případě potřeby přidejte v tabulce řádky):

Příjmení a tituly	Jméno	Rok narození	Stěžejní činnosti	Pracovní úvazek	Datum změny

Jmenný seznam výzkumných zaměstnanců příjemce, kteří **oproti stavu k 31. 12. 2010 byli v letech 2011 - 2013 do kategorie D.1 nově zařazeni, nebo u kterých v letech 2011 - 2012 došlo ke změně obsahu nebo rozsahu pracovního úvazku** (aktuální pracovní úvazek uveďte desetinným číslem, datum změny uveďte ve tvaru měsíc/rok, v případě potřeby přidejte v tabulce řádky):

Příjmení a tituly	Jméno	Rok narození	Stěžejní činnosti	Pracovní úvazek	Datum změny
Slezáková PhDr. Ph.D.	Jana	1970	Výzkum v didaktice matematiky	0,5	10/12

Komentář

Uveďte, proč došlo k výše uvedeným změnám. (Doporučuje se maximálně ½ strany textu.)

Návrat do řešitelského týmu po mateřské dovolené.

5. 1. 3. Kvalifikační struktura dalších členů řešitelského týmu (tzv. kategorie D.2)

Porovnejte kvalifikační strukturu dalších členů řešitelského týmu v kategorii D.2 k datu 31. 12. 2010 se skutečným stavem k datu 31. 12. 2013. Počet osob, resp. celkový pracovní úvazek uveďte ve tvaru Z/K, kde Z je stav k 31. 12. 2010, K je stav k 31. 12. 2013. V případě nově zařazené kvalifikační skupiny, resp. nově včleněných stěžejních činností má údaj Z/K tvar

0/K. Pokud v letech 2011 - 2013 ke změnám nedošlo, tabulku nevyplňujte a poznamenejte to v komentáři. (Celkový pracovní úvazek uveďte desetinným číslem, v případě potřeby přidejte v tabulce řádky.)

Kvalifikační skupina	Počet osob Z/K	Stěžejní činnosti	Celkový pracovní úvazek Z/K
Vysokoškolský učitel	9/5	Akční výzkum, zpracování dat v rámci výzkumných šetření, zpracování výzkumných zpráv a studií	0,9/1,2
Výzkumný a vývojový pracovník	11/10	Vývoj výzkumných nástrojů, analýzy empirických dat, teoretické a komparativní analýzy, expertní a oponentní činnost	1,1/1,5

Komentář

Uveďte, proč a kdy došlo k výše uvedeným změnám. (Doporučuje se maximálně ½ strany textu.)

Vzhledem k charakteru prací v této fázi řešení VZ, zejm. zpracování výzkumných dat, dokončování výzkumných zpráv, finalizace publikací, bylo třeba zúžit řešitelský tým v této kategorii a vzhledem k intenzitě prací současně navýšit jeho celkový pracovní úvazek na úkor pracovníků v kategorii D3. Dvěma výborným doktorandům, jejichž dizertace vznikaly v těsné vazbě na výzkumný záměr a kteří jsou před obhajobou, byl zvýšen pracovní úvazek. Od začátku se počítalo s tím, že nejlepší studenti a absolventi doktorského studia budou zařazováni do výzkumného týmu s cílem podpořit jeho generační kontinuitu.

5. 1. 4. Pomocný personál pro zajištění podpůrných činností pro řešení výzkumného záměru (tzv. kategorie D.3)

Porovnejte charakter a rozsah podpůrných činností v kategorii D.3 k datu 31. 12. 2010 se skutečným stavem k datu 31. 12. 2013. Pracovní kapacitu uveďte ve tvaru Z/K, kde Z je údaj k 31. 12. 2010, K je skutečný stav k 31. 12. 2013. V případě nově zařazené podpůrné činnosti má údaj Z/K tvar 0/K. Pokud v letech 2011 - 2013 ke změnám nedošlo, tabulku nevyplňujte a poznamenejte to v komentáři. (Pracovní kapacitu uveďte desetinným číslem, v případě potřeby přidejte v tabulce řádky.)

Charakteristika podpůrné činnosti	Pracovní kapacita Z/K
Administrativní a organizační činnosti	0,2/0,1
Technická asistence a zpracování výzkumných dat	0,5/0,1
Rešerše, překlady, informační a knihovní služby	0,3/0,2
Management sítě spolupracujících škol	0,1/0

Komentář

Uveďte, proč a kdy došlo k výše uvedeným změnám. (Doporučuje se maximálně ½ strany textu.)

V dané etapě řešení VZ byly nároky na tyto činnosti nižší než v předcházejícím období. Ušetřená kapacita byla použita na posílení činností a tedy zvýšení celkového pracovního úvazku členů řešitelského týmu v kategorii D.2. podrobněji viz výše.

5. 2. ŘEŠENÍ VÝZKUMNÉHO ZÁMĚRU V LETECH 2011 - 2013

5. 2. 1. Průběh řešení ve sledovaném období

Stručně (heslovitě), **výstižně a věcně** charakterizujte hlavní etapy řešení a dosažené, resp. rozpracované cíle řešení ve sledovaném období. (Doporučuje se maximálně 1 strana textu.)

Řešení VZ probíhalo v souladu s harmonogramem s důrazem na finalizaci badatelských cílů, publikování zásadních výstupů a jejich prezentaci na konferencích.

V oblasti pedagogické byly realizovány: (a) výzkumné šetření k problematice *klinické školy* včetně publikace dat v monografii (2011); (b) teoretická analýza a výzkumné šetření ke *strukturovanému studiu učitelství* včetně zpracování dat a publikace v monografii a časopisecké studii (2013); (c) koncepce rozvíjení *primární a preprimární gramotnosti* u dětí shrnující bádání v této oblasti a formulující nové požadavky na vzdělávání učitelů (monotematické číslo časopisu *Pedagogika*, 2012 a monografie, 2013); (d) dokončení několikaletého *akčního výzkumu* včetně jeho vyhodnocení, který se týkal ověřování účinnosti zaváděných *inovací* v učitelském vzdělávání: konstruktivistické přístupy k výuce, reflektivní pojetí učitelské přípravy, nové metody hodnocení studentů, práce s portfolii, mentorská podpora, rozvíjení sociálních kompetencí, vliv „učícího se společenství“ na profesní rozvoj učitelů aj.; (e) *výzkum profesních přesvědčení* a postojů současných učitelů a studentů učitelství a publikování hlavních zjištění (2013); (f) dokončení *historického výzkumu* fenoménu *profesionalizace učitelství* v období let 1948 – 1989, výsledky byly publikovány v monografii (2013); (g) realizace výzkumného šetření zaměřeného na učitelské vnímání *proměn v dětství* žáků mladšího školního věku a na hodnotovou orientaci dětí tohoto věku, dále na *charakteristiky současných předškolních dětí*, publikováno v monografii (2013); (h) výzkum *projektovaného a realizovaného kurikula*, výzkum užívání učebnic včetně publikace a prezentace na mezinárodní konferenci; (i) teoretická koncepce mentoringu, vytvoření modelu kurzu pro učitele/mentory a cyklické pilotní ověření (monografie, studie, prezentace na mezinárodní konferenci); (j) koncipování *modelů profesního rozvoje* v dalším vzdělávání učitelů s využitím komparativní analýzy zahraničních systémů DVU (pořádání mezinárodní konference, 2012); (k) návrh *modelu vzdělávání vedoucích pedagogických pracovníků* a jejich dalšího profesního rozvoje.

V oblasti psychologické: (a) monografické zpracování *koncepce personalizace výuky*, formulování aplikačních závěrů, jmenovitě se zřetelem k učitelům primární školy a k problematice zahájení školní docházky (2012); (b) na základě originální koncepce autodiagnostiky učitele *implementace autodiagnostických metod* do podmínek školní reality a do přípravného i celoživotního vzdělávání učitelů, tvorba nových metod a jejich validizace; (c) zahájení rozsáhlého *komparativního výzkumu* ověřující autodiagnostickou koncepci v Německu.

Také v **oblasti oborových didaktik** probíhalo řešení VZ v souladu s plánem. V **didaktice matematiky:** (a) *implementace originální koncepce vyučování matematiky* orientovaná na budování schémat (scheme-oriented education) do nového pojetí přípravy budoucích učitelů 1.stupně základní školy a její ověřování (monografie 2011,2013); (b) implementace této

koncepte do dalšího vzdělávání učitelů (metodická práce s učiteli na školách), *tvorba diagnostických nástrojů a map učebního pokroku žáků*; (c) ověřování *účinnosti reflektivně pojaté výuky didaktiky matematiky* v přípravě učitelů pro 2.stupeň ZŠ a SŠ založené na analýze a hodnocení videozáznamů; (d) publikovaný *výzkum profesního vidění, všímání si klíčových jevů vyučování matematice* u budoucích učitelů matematiky a jeho vyhodnocení; (e) identifikace předpokladů úspěšného doktorského studia v didaktice matematiky a charakteristika rozvoje didaktiky matematiky jako vědy.

V **didaktice expresivních oborů**: (a) propracování *teorie didaktické transformace obsahu* s oporou v poznatech teoretické sémantiky a /post/analytické filozofie (publikováno v monografii, 2013 a v časopiseckých studiích); (b) vypracování *teorie exprese* (zahraniční publikace); (c) elaborace *metodiky konceptové analýzy* určené k posuzování výchovné a vzdělávací kvality tvořivých úloh včetně její publikace. Konceptová analýza byla zapracována do komplexní metodologie posuzování kvality výuky pod názvem AAA (anotace, analýza, alterace).

V oblasti **didaktiky přírodních věd** (didaktika chemie a biologie) pokračovalo ověřování *inovatívních přístupů k výuce chemie a biologie* u studentů základních a středních škol a k *výuce didaktiky* u budoucích učitelů na pedagogických a přírodovědeckých fakultách: (a) badatelské přístupy k výuce, experimentování; (b) podpora interdisciplinárních přístupů, zejm.prostřednictvím vzdělávacích projektů; (c) diagnostika nadaných žáků v přírodovědném vzdělávání a strategie podpory jejich rozvoje (pořádání mezinárodních konferencí k projektové výuce v chemii).

V oblasti **filozofie výchovy** publikovali řešitelé monografie *k antropologickým základům učitelství*, *k profesní etice učitele* na antropologickém základě (2011, 2013). Na základě rozpracování etických aspektů profesionality učitele byly formulovány důsledky pro profesní přípravu učitelů. Teoretické poznatky se promítly do praxe vzdělávání učitelů prostřednictvím inovací kurzů v magisterském i doktorském studiu. Každoročně byla pořádána mezinárodní konference ke klíčovým tématům filozofie výchovy.

5. 2. 2. Zhodnocení plnění cílů a harmonogramu řešení

Stručně zhodnoťte, jak byly ve sledovaném období plněny cíle a harmonogram řešení deklarované v návrhu VZ návrhu VZ). Zejména zdůvodněte případné odchylky proti plánu. (Doporučuje se maximálně 1 strana textu.)

Výzkumný záměr byl řešen v souladu s deklarovanými cíli i schváleným harmonogramem, operativně reagujícím na aktuální otázky (např. změna legislativy, kurikulární politiky). V některých oblastech byly tak řešeny otázky, které původní záměr a stanovené cíle přesahovaly.

Výsledky byly uplatněny ve všech předpokládaných oblastech. Byly publikovány teoretické, metodologické, komparativní a aplikační studie v impaktovaných časopisech (3) a recenzovaných časopisech (60), odborných knihách a kapitolách (68) a recenzovaných sbornících (64). Za nejvýznamnější považujeme monografie: Slavík, J., Chrz, V., Štech, S. (2013) *Tvorba jako způsob poznávání*, 514 s.; Helus, Z., Bravená, N., Franclová, M. (2012) *Perspektivy učitelství*, 126 s; Hejný, M. (2013) *Vyučování orientované na budování schémat. Aritmetika*; Pišová, M., Duschinská, K. a kol.(2011) *Mentoring v učitelství*, 204 stran; Wildová, R. et al. (2012) *Čtenářská gramotnost a podpora jejího rozvoje ve škole*, 212 s.; Hejlová, H., Opravilová, E., Bravená, N., Uhlířová, J. (2013) *Nahlížení do světa dětí*, 200 s.; Kohnová. et al. *Profesní rozvoj učitelů a cíle školního vzdělávání*. (2012) 362 s.; Pelcová, N.,

Hogenová, A. *Dialog ve výchově, umění a sportu: (filosofická reflexe)* (2012). 334 s.; Bendl, S., Voňková, H., Zvírotsky, M. (2013) *Boloňský proces a jeho dopady na strukturovaná studia učitelství*; Helus, Z., Spilková, V., Zdražil, T., Rýdl, K., Kratochvílová, J., Lukášová, H. (2012) *Proměny pojetí vzdělávání a školního hodnocení (filozofická východiska a pedagogické souvislosti)*, 230 s.;

K prezentaci výsledků byly uspořádány konference s mezinárodní účastí, např. *Úloha osobností a institucí v rozvoji vzdělanosti* (2012); *Profesní rozvoj učitelů* (2012); *Dialog ve výchově, umění a sportu* (2011); *Telos ve výchově, umění a sportu* (2012); *Čas ve výchově, umění a sportu* (2013); *Project Education in Chemistry* (2013); *The Mathematical Knowledge Needed for Teaching in Elementary Schools* (2011); *Tasks and Tools in Elementary Mathematics* (2013).

Řešitelé se věnovali také aplikaci nových poznatků do praxe (bohatá metodická práce ve školách, tvorba učebních textů a didaktických materiálů aj). Výsledky byly průběžně uplatňovány v expertních stanoviscích a doporučeních pro vzdělávací politiku (řešitelé jsou členy expertních skupin a poradních sborů MŠMT), pro Akreditační komisi ČR aj.

5. 3. DOSAŽENÉ VÝSLEDKY V LETECH 2011 - 2013

Výčtem (citacemi) uveďte v požadovaných kategoriích výsledky řešení VZ **dosažené členy řešitelského týmu** ve sledovaném období. Výsledky dosažené **pouze řešením výzkumného záměru** uveďte obyčejným typem písma, výsledky dosažené **řešením výzkumného záměru a jednoho či více projektů** uveďte *kurzívou*.

Výsledky v každé kategorii **čísľujte a přehledně strukturujte** (např. u monotematických VZ řadte abecedně podle hlavního autora, u tematicky heterogenních řadte podle jednotlivých tematických částí VZ).

V každé kategorii výsledků uveďte zvlášť výsledky již uplatněné (např. již publikované články, udělené patenty) a výsledky, u nichž byl proces uplatnění **prokazatelně** zahájen (např. články přijaté do tisku po recenzním řízení, podané přihlášky patentů).

Pozn. V přehledu publikací jsou zahrnuty výsledky řešitelů zařazených do kategorie D1 a D2. Pokud je více autorů, jsou v citacích tučným písmem uvedeni pracovníci, podílející se na řešení VZ.

Články v impaktovaných časopisech světové databáze ISI (J_{imp}) - uveďte hodnotu IF časopisu

Uplatněné:

1. BENDL, S., VOŇKOVÁ, H., ZVÍROTSKÝ, M. The Bologna Process and Teacher Training in the Czech Republic: Opinions of Academic Staff and Students about the Two-cycle System Implementation at the Faculty of Education of the Charles University in Prague. *The New Educational Review*, 2013, Vol. 32, No. 2, pp. 301-312. ISSN 1732-6729. (IF 0,149)
2. HOLADA, K., P. BENEŠ, LIŠKA, F. Zhudebněné pokusy ve výuce chemie. *Chemické listy*. 2011, roč. 105, č. 1, s. 55-59. ISSN 0009-2770. (IF 0,453)
3. ŠVECOVÁ, M., SANDANUSOVÁ, A. Problems of Interdisciplinary Relations Show on the Example of the Connection of Ecological Aspects in Teaching Biology and Mathematics. *Natura*, 2010, Vol.47, No.4, p. 25-29. ISSN 0355-7863. (IF 0,3)

Uplatnění zahájeno:

1. **PAVELKOVÁ, I., KUBÍKOVÁ, K.:** Reference Norms of the Teacher and Development of the Achievement Motivation of Pupils. In *Australian Journal of Education*. Odevzdáno 30.11. 2013. (IF 0,85)
2. **PAVELKOVÁ, I., MOSS, K., HRABAL, V.:** Autodiagnostische Methode für Lehrer als Grundlage für ihre Selbstreflektion. In *Zeitschrift für Pädagogik*. Odevzdáno 25.11. 2013 (2013.) (IF 0,28)

Články v recenzovaných neimpaktovaných časopisech (J_{neimp} , J_{rec})

Uplatněné:

1. ADAMEC, M., **P. BENEŠ, H. KOTOUČOVÁ, F. LIŠKA.** Kvalitativní předpověď relativní síly oxokyselin z jejich souhrnných vzorců. *Biologie, chemie, zeměpis*, 2011, roč. 20, č. 2, s. 78–83 ISSN 1210-3349.
2. DYTRTOVÁ, K., SLAVÍK, J. Viděné a slyšené. *Výtvarná výchova*, 2012, 52, č. 3, s. 12-14. ISSN 1210-3691.
3. HEJNÝ, M., JIROTKOVÁ, D. Contribution of geometry to the goals of education in mathematics. *Orbis Scholae*, 2 (6), 2012, s. 57-67. ISSN 1802-4637.
4. HEJNÝ, M., JIROTKOVÁ, D., SLEZÁKOVÁ, J. Understanding equations in schema-oriented education. *Procedia – Social and Behavioral Science*, Elsevier Ltd. Vol. 93, 2013, s. 995-999. ISSN 1877-0428.
5. HEJNÝ, M. Exploring the cognitive dimension of teaching mathematics through scheme-oriented approach to education. *Orbis Scholae*, 2 (6), 2012, s. 41-55. ISSN 1802-4637.
6. HELUS, Z. Jak chápat učitelství – impulzy pro pedagogické fakulty. *Pedagogika*, 2011, 373-382. ISSN 0031-3815.
7. HELUS, Z. Reflexe nad problémy gramotnosti. *Pedagogika*, 2012, 205-211. ISSN 0031-3815.
8. HOGENOVÁ, A. Phenomenological analysis and the meaning of Sport. *Philosophy of Education*, No 5/2012. P. 51-56. ISSN 1811-0916.
9. HOGENOVÁ, A. The body and Speech. *Philosophy of Education*, No 4/2011. P. 37-39. ISSN 1811-0916.
10. CHVÁL, M., KASÍKOVÁ, H. Příležitosti k rozvíjení kompetence k učení ve výuce: srovnání základních škol a víceletých gymnázií. *Pedagogika*, 2011, LXI, 2, s.144-164. ISSN 0031-3815.
11. JANÍK, T.; KNECHT, P.; NAJVAR, P.; **PÍŠOVÁ, M.; SLAVÍK, J.** Kurikulární reforma na gymnáziích: výzkumná zjištění a doporučení. *Pedagogická orientace*, 2011, 21, č. 4, s. 375–415. ISSN 1211-4669.
12. JIROTKOVÁ, D., KLOBOUČKOVÁ, J., HEJNÝ, M. Conceptualization of process: didactic environment. *Procedia – Social and Behavioral Science*, Elsevier Ltd. Vol. 93, 2013, s. 978-983. ISSN 1877-0428.
13. JIROTKOVÁ, D. Tool for diagnosing the teacher's educational style in mathematics. *Orbis Scholae*, 2 (6), 2012, 69-83. ISSN 1802-4637.
14. KASÍKOVÁ, H. Stávat se učitelem. Jak může edukační drama napomoci? *Tvořivá dramatika*, XXIII, 2012, 2, s. 1-8. ISSN 1211-8001.
15. KLOBOUČKOVÁ, J., JIROTKOVÁ, D., SLEZÁKOVÁ, J. Enhancement of 3D imagination in the 1st and 2nd grade. *Procedia – Social and Behavioral Science*, Elsevier Ltd. Vol. 93, 2013, s. 984-989. ISSN 1877-0428.
16. KOHNOVÁ, J. Konference Profesní rozvoj učitelů. *Lifelong Learning - celoživotní vzdělávání*. 2012, roč. 2, č. 2, s. 84-86. ISSN 1804-526X.

17. KOHNOVÁ, J. Změna požadavků na učitelkou profesi a nejasnost nových pojmů. *Lifelong Learning - celoživotní vzdělávání*. 2012, roč. 2, č. 1, s. 7-18. ISSN 1804-526X.
18. LHOTKOVÁ, I. Střední management v české základní škole. *Orbis scholae*, 2011, roč. 5, č. 3, s. 43-61, ISSN 1802-4637.
19. LORENZOVÁ, J. From Constructivism to Narrativity: The Consequences for Pedagogical Research. In *Studia Edukacyjne*, Poznaň : Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, č. 16, 2011, s. 207-219. ISSN 1233-6688.
20. MAZÁČOVÁ, N. (Ne) strukturovaný model přípravy učitelů očima studentů. *e-Pedagogium*, č. III, 2013, s. 7 - 23, ISSN 1213-7758 tištěná verze, ISSN 1213-7499 elektronická verze.
21. NOHAVOVÁ, A.; SLAVÍK, J. Expression – An Experimental Field for Investigation and Management of the Paradox of Education (With Illustrations from Voice Education). *International Education Studies*. 2012, 5, č. 6, s. 24-35. ISSN 1913-9020 E-ISSN 1913-9039. DOI: 10.5539/ies.v5n6p24.
22. NOHAVOVÁ, A., SLAVÍK, J. Rozvoj hlasu pro pedagogickou komunikaci – mezi reflexí a prožitkem. *Pedagogický časopis. Journal of Pedagogy*, 2, 2011, č. 1, s. 92 – 108. ISSN 1338-1563.
23. OPRAVILOVÁ, E. Proměny výchovy předškolního dítěte. In SYSLOVÁ, Z. ed. *Školní vzdělávací programy a evaluace v mateřské škole*. (CD ROM). Praha: Verlag Dashofer, 2012, ISSN 1802-4110.
24. OPRAVILOVÁ, E. Výchova dítěte do 3 let - institucionální péče. In SYSLOVÁ, Z. ed. *Školní vzdělávací programy a evaluace v mateřské škole*. (CD ROM) Praha: Verlag Dashofer, 2011, ISSN 1802-4110.
25. PAVELKOVÁ, I., HAVLÍČKOVÁ, R.: Perspektive Orientation and Time Dimension in Student Motivation. In *The Journal of Education, Culture and Society*. Wroclaw, Poland, 2013, 179-189, ISSN 2081-1640.
26. PELCOVÁ, N. Comenius' concept of man with regard to the whole world (Comenius view on the XXI century.) *Philosophy of education*, No 5/2012. P. 45-50. ISSN 1811-0916.
27. PELCOVÁ, N. Druhý život Komenského. In *Paideia – Philosophical E-journal of Charles University* 3–4/IX/2012 - Autumn 2012. ISSN 1214-8725. <http://www.pdf.cuni.cz/paideia/>.
28. PELCOVÁ, N. Education and Imagination (The Origin and Truth of Art) In *Kultura i Wychowanie*. No 5 (1) 2013. Str. 9 – 17. ISSN 2083-2923.
29. PELCOVÁ, N. Hodnotová výchova a výchova k hodnocení. In *Pedagogika*, roč. LXIII., 3/2013, ISSN 0031-3815, str. 371-386.
30. PELCOVÁ, N. Philosophy of Imagination. In *Philosophy of Education*. No 6/2013. P. 15-23. ISSN 1811-0916.
31. REPKA, P., ŠVECOVÁ, M. Evaluácia integrovaného manažmentu Národného parku České Švýcarsko prostřednictvím expertního systému IPAM. *Envigogika Charles University E- Journal for Environmental Education*, Vol. 8 , No 3, 2013, p.1-25, ISSN 1802-3061 .
32. RUSEK, M. a P. BENEŠ. 10. ročník mezinárodní studentské konference k projektovému vyučování v chemii na Univerzitě Karlově v Praze, Pedagogické fakultě. Aula. Praha: Centrum pro studium vysokého školství, 2012, roč. 20, č. 2, s. 154-156. ISSN 1210-6658.
33. RUSEK, M. Projektové vyučování v chemii a souvisejících oborech v přípravě učitelů. *Biologie-chemie-zeměpis*. 2013, roč. 22, č. 1, s. 24-25. ISSN 1210-3349.
34. SEMRÁDOVÁ, I. E-learning – an educational strategy and a cultural phenomenon. In *Philosophy of Education*. No 5/2012. P. 80-90. ISSN 1811-0916.

35. SEMRÁDOVÁ, I. BÍLEK, M. Širší společenské souvislosti přírodovědného a technického vzdělávání. In *Journal of technology and information education*. Olomouc: Univerzita Palackého 2011. S. 321-328. ISSN 1803-537X.
36. SEMRÁDOVÁ, I. On the basis of teachers' professional ethics. In *Philosophy of education* No 4/2011. P. 28-36. ISSN 1811-0916.
37. SEMRÁDOVÁ, I., FRYDRYCHOVÁ KLÍMOVÁ B., The teaching of foreign languages and ICT. In *Procedia Technology*. 2013, s. 80-93. ISSN 2212-0173.
38. SEMRÁDOVÁ, I., FRYDRYCHOVÁ KLÍMOVÁ B., Barrières to communication. In *Procedia – social and behavioral sciences*. 2012, s. 207-2011. ISSN 1877-0428.
39. SEMRÁDOVÁ, I., FRYDRYCHOVÁ KLÍMOVÁ B., Hermeneutic Approach and Virtual Study Environment. In *Procedia Technology*. 2012, s. 183-186. ISSN 2212-0173.
40. SLAVÍK, J. (2013) Tvorba jako způsob poznávání ve výtvarné výchově. *Kultura, umění a výchova*. 1(1), ISSN 2336-1824. Dostupné na http://www.kuv.upol.cz/index.php?seo_url=aktualni-cislo&casopis=3&clanek=14
41. SLAVÍK, J. K předmětu didaktik v estetických oborech vzdělávání. *Pedagogická orientace*, 2011, 21, č. 2, s. 207 – 225. ISSN 1211-4669.
42. SLAVÍK, J. Nové výzkumné poznatky z praxe výtvarné výchovy. *Výtvarná výchova*, 2012, 52, č. 3, s. 5-7. ISSN 1210-3691.
43. SLAVÍK, J.; JANÍK, T.; NAJVAR, P.; PÍŠOVÁ, M. Mezi praxí a teorií v učitelském vzdělávání: na okraj českého překladu knihy F. A. J. Korthagena et al. *Pedagogická orientace*, 2012, 22, č. 3, s. 367-386. ISSN 1211-4669.
44. SLAVÍK, J., LUKAVSKÝ, J. Hodnocení kvality expresivních tvořivých úloh ve výuce (na příkladu výtvarné výchovy). *Orbis scholae*, 2012, č. 3, s. 77 – 97. ISSN 1802-4637.
45. SLEZÁKOVÁ, J., HEJNÝ, M., KLOBOUČKOVÁ, J. Entrance to negative number via two didactical environments. In *Procedia – Social and Behavioral Science*, Elsevier Ltd. Vol. 93, 2013, s. 990-994. ISSN 1877-0428.
46. SPILKOVÁ, V. Development of student teacher's professional identity through constructivist approaches and self-reflective techniques. *Orbis scholae*, vol.5, n.2, 2011, p.117-138. ISSN 1802-4637.
47. SPILKOVÁ, V. Reflexe proměn přípravy učitelů pro primární vzdělávání v České republice po roce 1989. *Pedagogika*, roč. 61, 2011, č. 4, s. 358-372. ISSN 0031-3815.
48. STARÁ, J. Výzkumy souladu záměru vzdělávacích programů s jejich implementací. *Pedagogika*, 2011, roč. 61, č. 3, s. 290 - 305. ISSN 0031-3815.
49. STEHLÍKOVÁ, N., TICHÁ, M. Didaktika matematiky a její proměny. *Pedagogická orientace*, 2011, roč. 21, č. 2, s. 156-170. ISSN 1211-4669.
50. STRAKOVÁ, J., SPILKOVÁ, V., SIMONOVÁ, J., FRIEDLEANDAEROVÁ, H., HANZÁK, T. Názory učitelů na potřebu změn ve školním vzdělávání. *Orbis scholae*, 2013, vol.7, č.1, s. 79 – 100, ISSN 1802-4637.
51. TROJAN, V. Vzdělávání řídicích pracovníků v českém školství. *Orbis scholae*, 2011, roč. 5, č. 3, s. 107-122, ISSN 1802-4637.
52. UHLÍŘOVÁ, J. Vzdělávání učitelů pro primární školu (1. stupeň) po 2. světové válce v proměnách času (do r. 1989). *Pedagogika*, 2011, roč. 61, č. 4, s. 344 – 357. ISSN 0031-3815.
53. VALENTA, J. Prolegomena k metodologii výzkumů v oboru výchovy dramatické I. Disk, 40, červen 2012, s. 67-85.
54. VALENTA, J. Prolegomena k metodologii výzkumů v oboru výchovy dramatické I. Disk, 41, 2012, s. 93-103.
55. VÁŇOVÁ, R. Jak univerzitní učitelé pedagogiky uvažovali o vysokoškolském vzdělávání učitelů národních škol. *Pedagogika*, 2011, roč. 61, č. 4, s. 333 -343. ISSN 0031-3815.

56. VODA, J. Manažerské rozhodování při řízení kvality školy. *Pedagogická orientace*, 2012, roč. 22, č. 3, s. 427–450. ISSN 1211-4669.
57. WILDOVÁ, R. Čtenářská gramotnost v evropském kontextu. *Pedagogika*, 2012, LVII (1-2), s. 45 - 52. ISSN 0031-3815.
58. WILDOVÁ, R. Rozvoj pregramotnosti a počáteční čtenářské gramotnosti v kurikulu evropských zemí. *Pedagogika*, 2012, LVII (1-2), s. 10 - 21. ISSN 0031-3815.
59. WILDOVÁ, R. The Implications of International Collaborative Partnerships and within Higher Education Institutions. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 2013, 84 (9 July 2013), 1444-1447. ISSN 1877-0428.
60. WILDOVÁ, R., HELUS, Z., CHVÁL, M. Pedagogika v proměnách. *Pedagogika*, 2013, 63(2), s. 109 - 110. ISSN 0031-3815.

Uplatnění zahájeno:

1. BENDL, S.; VOŇKOVÁ, H.; ZVÍROTSKÝ, M. Impact of the Bologna process two-cycle implementation on teacher training in the Czech Republic. *Pedagogická orientace*, 2013. ISSN 1211-4669.
2. ZHOUF, J. Categorisation of Multiple-choice Problems, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, Volume 93, 21 October 2013, Pages 592-596, ISSN 1877-0428.
3. STARÁ, J., KRČMÁŘOVÁ, T. Užívání nových učebnicových materiálů učiteli 1. stupně ZŠ. *Pedagogická orientace*, 2013. (v recenzním řízení).
4. TROJAN, V. Proměna činností ředitele školy, *E-pedagogium* 2013.
5. VODA, J., TROJAN, V. Ředitel školy jako specifický případ učitele. *Studia paedagogica*. 2014, 19(1). ISSN 1803-7437.
6. VONDROVÁ, N., ŠILHÁNOVÁ, L. Tandemat – A Didactic Game for Secondary Mathematics and its Potential. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 2013, 93(0): 488-493, ISSN 1877-0428.
7. WILDOVÁ, R. Innovation of Handwriting Literacy Development as a Psycho-Didactic Issue. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 2013. Dosud nevydáno. ISSN 1877-0428.
8. WILDOVÁ, R. Monitoring the use of innovative psycho didactic processes in reading literacy development. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 2013. Dosud nevydáno. ISSN 1877-0428.
9. WILDOVÁ, R. Training Primary School Teachers – Issues and Trends Republic. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 2013. Dosud nevydáno. ISSN 1877-0428.

Odborné recenzované knihy, kapitoly v odborných recenzovaných knihách (B, C)

Uplatněné:

1. BENDL, S. a kol. *Klinická škola: místo pro výzkum a praktickou přípravu budoucích učitelů*. Praha : Univerzita Karlova v Praze - Pedagogická fakulta, 2011. ISBN 978-80-7290-517-1.
2. BENDL, S.; MOJŽÍŠOVÁ, J. Využití zkušeností z klinického semestru pro přípravu realizace pedagogicko-psychologické praxe v navazujícím magisterském studiu. In WIEGEROVÁ (ed). *Koncepčné smerovanie pedagogickej praxe na pedagogických fakultách*. Bratislava : OZ V4 v Bratislave a PedF UK, 2011, s. 10-18. ISBN 978-80-89443-04-8.
3. HEJLOVÁ, H. Dětská imaginace ve výuce na 1. stupni ZŠ. In PELCOVÁ, N.; HOGENOVÁ, A. a kol. *Imaginace ve výchově, umění a sportu*. Praha UK v Praze, Pedagogická fakulta, 2011. s. 186 - 201. ISBN 978-80-7290-433-4.

4. HEJLOVÁ, H. Odras symbolu dítěte a dětství ve vztahu k výchově. In PELCOVÁ, N.; HOGENOVÁ, A. a kol. *Symbol ve výchově, umění a sportu*. Praha UK v Praze, Pedagogická fakulta, 2011. s. 230 - 243. ISBN 978-80-7290-428-0.
5. HEJLOVÁ, H., OPRAVILOVÁ, E., BRAVENÁ, N., UHLÍŘOVÁ, J. *Nahlížení do světa dětí*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2013, 200 s., 978-80-7290-640-6.
6. HEJNÝ, M. Pedagogické schopnosti učitele v matematice – příběh. In KOHNOVÁ, J. et al., *Profesní rozvoj učitelů a cíle školního vzdělávání*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2012, s. 245-252. ISBN 978-80-7290-625-3.
7. HELUS, Z., BRAVENÁ, N., FRANCOVÁ, M.: *Perspektivy učitelství*. Praha: UK v Praze – Pedagogická fakulta 2012. Stran 140. ISBN 978-80-7290-596-6.
8. HELUS, Z., SPILKOVÁ, V., ZDRAŽIL, T., RÝDL, K., KRATOCHVÍLOVÁ, J., LUKÁŠOVÁ, H. *Proměny pojetí vzdělávání a školního hodnocení (filozofická východiska a pedagogické souvislosti)*. Praha: Asociace waldorfských škol ČR 2012, 230 s. ISBN 978-80-905222-0-6.
9. HELUS, Z. Dětství a mládí – klíč k životu. In Jedlička, R. *Výchovné problémy s žáky z pohledu hlubinné psychologie*. Praha: Grada 2011, s. 9-11. ISBN 978-80-7367-788-6.
10. HELUS, Z. Profesní rozvoj učitelů – lépe anebo i jinak ? In KOHNOVÁ, J. et al. *Profesní rozvoj učitelů a cíle školního vzdělávání*. Praha: UK v Praze – Pedagogická fakulta 2013, s. 9-18. ISBN 978-80-7394-397-4.
11. HELUS, Z. Společenská krize – důsledky pro pojetí edukace jakožto starosti o člověka. In LUKÁŠOVÁ, H. (red.) *Pojetí vzdělání a hodnocení v české škole*. Praha: Asociace Waldorfských škol, 2012, s.7-41. ISBN 978-80-905222-0-6.
12. HOGENOVÁ, A. *Jsmě rozhovorem*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2011, 150 s. ISBN 978-80-7290-526-3.
13. HOGENOVÁ, A. *K věci samé*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2012, 239 s. ISBN 978-80-7290-615-4.
14. CHVÁL, M., KASÍKOVÁ, H., VALENTA, J. *Posuzování rozvoje kompetence k učení ve výuce*. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2012. 112 stran. ISBN 978 – 80 – 246 – 2057 -2
15. JIROTKOVÁ, D. Didaktické schopnosti učitele v matematice. In KOHNOVÁ, J. et al. *Profesní rozvoj učitelů a cíle školního vzdělávání*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2012, s. 253-260. ISBN 978-80-7290-625-3.
16. KARGEROVÁ, J., TOMKOVÁ, A., LUKAVSKÁ, E. Mentoring v dalším vzdělávání učitelů: zkušenosti s kolegiální podporou (mentoringem) v programu Začít spolu. In PÍŠOVÁ, M., DUSCHINSKÁ, K. a kol. *Mentoring v učitelství*. Praha: Nakladatelství Pedagogické fakulty v Praze, 2011. s. 147 - 172. ISBN 978-80-7290-518-8.
17. KASÍKOVÁ, H. Zkušenostní učení v příběhovém dramatu a učitelské vzdělávání. In *Krajinou zkušenostně reflektivního učení*. Brno: Masarykova univerzita, 2013, s.68 - 82. ISBN 978-80-210-6296-2.
18. KOHNOVÁ, J. et al. *Profesní rozvoj učitelů a cíle školního vzdělávání*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2012, 362 stran. ISBN 978-80-7290-625-3.
19. KOHNOVÁ, J.. Současné trendy v dalším vzdělávání učitelů. In DANIELOVÁ, L., LINHARTOVÁ, D., FEJFAROVÁ, H. (eds). *Celoživotní vzdělávání v podmínkách EU*. Brno: Pro Mendelovu univerzitu v Brně vydalo Nakladatelství Masarykovy univerzity, 2012, s. 84-92. ISBN 978-80-210-5872-9.
20. KOŤÁTKOVÁ, S. Vliv rodiny a pedagogického prostředí na dítě předškolního věku. In KLIM-KLIMASZEWSKA, A. (ed.) *Ohrožení dětí a mládeže ve společnosti*. Siedlce: Univerzita Přírodovědně- Humanistická v Siedlci, Siedleckie Towarzystwo Naukowe, 2011. s. 103 - 113. ISBN 978-83-923929-1-0.

21. **LHOTKOVÁ, I., TROJAN, V., KITZBERGER, J.:** *Kompetence řídicích pracovníků ve školství*. Praha: Wolters Kluwers ČR, a. s., 2012. ISBN 978-80-7357-899-2.
22. **LORENZOVÁ, J.** Dialog ve výchovném vztahu na půdě světa. In **PELCOVÁ, N., HOGENOVÁ, A.** et. al. *Dialog ve výchově, umění a sportu*. Praha : Univerzita Karlova – Pedagogická fakulta, 2012, s. 166-185. ISBN 978-80-7290-428-0.
23. **LORENZOVÁ, J.** The Notion of Reality As a Radical and Social Construct; The Consequences of Theory for Empirical Research. In **MCDERMOTT, J. C., KINGTON, A., MATULČÍKOVÁ, M.** (eds.) *Paradigms and Research of Educational Practice*. Los Angeles : Antioch University Los Angeles, Department of Educacion, 2012, s. 9-21. ISBN 978-1-61364-956-5.
24. **LUKÁŠOVÁ, H.** Učitelská profese v edulační kultuře obratu. In **KORZENIOWSKA, W., MUTZYN, A., LUKÁŠOVÁ-KANTORKOVÁ, H.** (Eds.) *Nauszyciel – The Teacher, Wartości-Values, Swiet – The World*. Krakow : Impuls, 2011, s. 89-109, Polsko : Serie Dialig bez hranic se Slezkou univerzitou v Czesine. ISBN 978-83-7308-350-9.
25. **LUKÁŠOVÁ, H.** *Cesty k pedagogice obratu*. Pdf OU v Ostravě, 2013, 140 s. ISBN 978-80-7464-222-7.
26. **LUKÁŠOVÁ, H.** Inspirace z alternativní pedagogiky pro primární edukaci a učitelskou přípravu. In **DOUŠKOVÁ, A., PORUBSKÝ, Š. A KOL.** Problémy a perspektivy primárnej edukácie, Banská Bystrica : Pedagogická fakulta Univerzity M. Bela, 2011, s. 108-128. ISBN 978-80-557-0183-7.
27. **MAZÁČOVÁ, N.** Nástroj komplexního hodnocení a sebehodnocení kvality práce učitele - cesta profesního rozvoje učitele, In **KOHNOVÁ, J., et al.** *Profesní rozvoj učitelů a cíle školního vzdělávání*. Praha: Univerzita Karlova v Praze - Pedagogická fakulta, 2012, s. 73 – 82, ISBN 978-80-7290-625-3 .
28. **MAZÁČOVÁ, N.** Příprava učitelů a pedagogická praxe učitelů v Ruské federaci. In **BENDL, S. a kol.** *Klinická škola: místo pro výzkum a praktickou přípravu budoucích učitelů*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2011. s. 365 - 385, ISBN 978-80-7290-517-1.
29. **MAZÁČOVÁ, N.** The Possibilities for Multicultural Education in the Czech Republic, In *Education as a Dialog in Multicultural Society*, Tallin Ülikool University, 2012. s. 49 - 55, ISSN 1736-6534, ISBN 978-9949-29-033-8.
30. **NELEŠOVSKÁ, A.** Evaluační aktivity budoucích učitelů v oblasti profesních kompetencí. In **SMAK, E.; KLOSINSKA, T.; I.KONOPNICKA, I.** (ed.) *Edukacja wczesnoszkolna. Teoria i praktyka*. Opole: Wydawnictwo Iniwersitetu Opolskiego, 2013, s. 107-116. ISBN 978-83-7395-558-5.
31. **NOHAVOVÁ, A.; SLAVÍK, J.** (2013). Obrazné myšlení jako prostředek rozvoje self v expresivní výchově (na příkladu psychosomatické hlasové výchovy). In **BAUMAN, P.** (ed.) *Kritické a tvořivé myšlení: není to málo? Rozvoj myšlení ve filosofických, teologických, psychologických a pedagogických souvislostech* (pp. 110-133). České Budějovice: Teologická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. ISBN 978-80-7394-432-2.
32. **OPRAVILOVÁ, E., UHLÍŘOVÁ, J.** *Předškolní výchova v zrcadle pramenů I-III*. Praha: UK PedF, 2010, 2012, 2013. ISBN 978-80-7290-482-2, 978-80-7290-623-9, 978-80-7290-624-6.
33. **PAVELKOVÁ, I., HRABAL, V.** Možnosti učitelovy sebereflexe v oblasti subjektivních teorií pomocí autodiagnostických metod. In **WIEGEROVÁ, A. a kol.** *Self-efficacy v edukačních souvislostech*. Bratislava: SPN 2012, s. 47-61, ISBN: 978-80-10-02355-4.

34. PAVELKOVÁ, I., STUHLÍKOVÁ, I., ŠKALOUDOVÁ, A., KUBÍKOVÁ, K., MAN, F. Vztahové normy učitele a jejich vliv na výkonovou motivaci žáků. In JOŠT, J., MAN, F., NOHAVOVÁ, A. a kol. *Podpora zdravého psychického vývoje*. Praha: EDUCO 2013, s. 56-84. ISBN 978-80-87204-66-5.
35. PELCOVÁ, N. Etika učitelského povolání (s ohledem na vztah rodiny a školy). In *Rodina ve výchově a sociálních vědách*. Liberec: TUL 2013, str. 68-74. ISBN 978-80-7372-944-8.
36. PELCOVÁ, N., HOGENOVÁ, A. *Česká vzdělanost v Evropě I*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2011, 332 s. ISBN 978-80-7290-515-7.
37. PELCOVÁ, N., HOGENOVÁ, A. *Česká vzdělanost v Evropě II*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2012, 206 s. ISBN 978-80-7290-627-7.
38. PELCOVÁ, N., HOGENOVÁ, A. *Dialog ve výchově, umění a sportu: (filosofická reflexe)*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2012, 334 s. ISBN 978-80-7290-557-7.
39. PELCOVÁ, N., HOGENOVÁ, A. *Smysl, cíl a účel ve výchově, umění a sportu: (filosofická reflexe lidského jednání)*. Praha: Univerzita Karlova. Pedagogická fakulta, 2012, 300 s. ISBN 978-80-7290-605-5.
40. PELCOVÁ, N., HOGENOVÁ, A. *Symbol ve výchově, umění a sportu (Filosofická reflexe)*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2011, s. 294. ISBN 978-80-7290-428-0.
41. PÍŠOVÁ, M., DUSCHINSKÁ, K. a kol. *Mentoring v učitelství*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2011. 204 stran. ISBN 978-80-7290-518-8.
42. PRŮCHA, J. KOŤÁTKOVÁ, S. *Předškolní pedagogika*. Praha: Portál, 2013. 181 s. ISBN 978-80-262-0495-4.
43. ROBOVÁ, J., VONDROVÁ, N. Missed learning opportunities in the teaching of mathematics with netbooks. In KVASNÍČKA, R. (ed.) *Efficiency and Responsibility in Education*, 2013, p. 524–533. Prague: Czech Univ. Life Sciences. ISBN 978-80-213-2378-0.
44. RUSEK, M. a O. SOLNÍČKA. Mind Maps in Chemistry Education: Potential and Limitations. In CIEŠLA, P. STAWOSKA, I. *Chemistry Education in the Light of the Research*. Kraków: Pedagogical University of Kraków, Department of Chemistry and Chemistry Education, 2012, p. 114-117.
45. RÝDL, K. Globalisation and Religionism. Paradoxes in Social Development and the Role of Education. In KAHN, R.; MAZUR, S. *Educational Studies and School*. Los Angeles: Antioch university 2011, s. 29 – 50. ISBN 978-1-4507-7293-8.
46. RÝDL, K. Inspiration for Komenský's Notion of Education and Wisdom for our Future. In KAHN, R.; CYNTHIA MCDERMOTT, J. *Democratic Access to Education*. Los Angeles: Antioch university 2011, s. 37 – 44. ISBN 978-1-4507-7292-1.
47. RÝDL, K. Strach a dětství na počátku 21. století. In KOZUCH, B.; GOTIČ, M. *Pedagoške dileme sodobne šole*. Koper: Univerza za Primorskem 2013, s. 53 – 64. ISBN 978-961-6917-02-5.
48. SEMRÁDOVÁ, Ilona. Intercultural Inspirations for Language Education. Spaces for Understanding. Intercultural inspirations for language education : spaces for understanding. Hradec Králové : M & V, 2012. 16s. ISBN: 978-80-86771-52-6.
49. SLAVÍK, J.; CHRZ, V.; ŠTECH, S. a kol. /DYTRTOVÁ, K.; FULKOVÁ, M.; HNÍK, O.; KLUMPAROVÁ, Š.; NOHAVOVÁ, A.; VALENTA, J. *Tvorba jako způsob poznávání*. Praha: Karolinum, 2013. 519 s. ISBN 978-80-246-2335-1.

50. SPILKOVÁ, V. Proměny primárního vzdělávání v kontextu transformace školství v České republice. In DOUŠKOVÁ, A., PORUBSKÝ Š. *Problémy a perspektivy primárního vzdělávání*. Banská Bystrica: PedF UMB, 2011, s. 51-77. ISBN 978-80-557-0183-7.
51. SPILKOVÁ, V. Výzvy, které přináší osobnostně rozvíjející pojetí vzdělávání pro školu, učitele a vzdělávací politiku. In HELUS, Z., SPILKOVÁ, V., ZDRAŽIL, T., RÝDL, K., KRATOCHVÍLOVÁ, J., LUKÁŠOVÁ, H. *Proměny pojetí vzdělávání a školního hodnocení (filozofická východiska a pedagogické souvislosti)*. Praha: Asociace waldorfských škol ČR 2012, s. 41-70. ISBN 978-80-905222-0-6
52. STEHLÍKOVÁ, N. Využití videa ve výuce didaktiky matematiky: pražské zkušenosti. In JANÍK, T. et al. *Video v učitelství: teoretická východiska, aplikace, výzkum*. Brno: Paido, 2011, s. 85-93. ISBN 978-80-7315-213-0.
53. ŠIKÝŘ, M., BOROVEC, D., LHOTKOVÁ, I.: Personalistika v řízení školy. Praha: Wolters Kluwers ČR, a. s., 2012. ISBN 978-80-7357-901-2.
54. ŠVECOVÁ, M. *Školní projekty v environmentální výchově. a jejich využití ve školní praxi*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2012, 100 s. ISBN 978-80-87472-36-1.
55. ŠVECOVÁ, M., PÁNEK, L., HORYCHOVÁ, I. The Gifted in Biology Education – Results of Research at Secondary Schools. Krakov: Pedagogical University, *Science, Society, Didactics*, 2012, s. 228 – 239.. ISBN 978-83-7271-808-2 .
56. TOMKOVÁ, A., SPILKOVÁ, V., PÍŠOVÁ, M., MAZÁČOVÁ, N., KRČMÁŘOVÁ, T., KOSTKOVÁ, K., KARGEROVÁ, J. *Rámcové profese učitele*. Hodnotící a sebehodnotící arch [online]. 1. vyd. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2012. 38 stran. ISBN 978-80-87063-64-4.
57. TRUNDA, J. *Profesní portfolio učitele*. 1. vyd. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 2012. 19 s. ISBN 978-80-87063-62-0.
58. UHLÍŘOVÁ, J. *Cesta k profesionalizaci učitele primární školy v letech 1948-1989*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2013, 65 s. ISBN 978-80-7290-641-3.
59. UHLÍŘOVÁ, J. Pedagog a vědec Jan Uher – osobnost evropského rozměru In KASPER T., PELCOVÁ, N., SZTOBRYN, S. (Eds.) *Úloha osobností a institucí v rozvoji vzdělanosti v evropském kontextu*. (Prezentace školství a vzdělanosti). Praha: Univerzita Karlova v Praze, Praha: Karolinum, 2013, s. 449-458. ISBN 978-80-246-2286-6.
60. UHLÍŘOVÁ, J. Příprava učitelů a pedagogická praxe ve Francii. In BENDL, S. a kol. *Klinická škola : místo pro výzkum a praktickou přípravu budoucích učitelů*. Praha : UK v Praze, Pedagogická fakulta, 2011, s. 415 – 431. ISBN 978-80-7290-517-1.
61. VALENTA, J. *Scénologie (každodenního) chování*. Praha : KANT, 2011. 204 s. ISBN 978-80-7437-055-7
62. VÁŇOVÁ, R. Školy přičleněné k institucím vzdělávajícím učitele. In BENDL, S. a kol. *Klinická škola : místo pro výzkum a praktickou přípravu budoucích učitelů*. Praha: UK v Praze, Pedagogická fakulta, 2011, s. 453 – 472. ISBN 978-80-7290-517-1.
63. VAŠUTOVÁ, J.; SPILKOVÁ, V. Teacher Education in Czech Republic. In VALENTIČ ZULJAN M.; VOGRINC, J. (eds). *European Dimensions of Teacher Education-Similarities and Differences*. Ljubljana.: Faculty of Education , University of Ljubljana, 2011, s. 193-224. ISBN 978-961-253-058-7.

64. VODA, J. Kvalita vzdělavatelů učitelů v evropském politickém diskurzu. In KOHNOVÁ, Jana a kol. *Profesní rozvoj učitelů a cíle školního vzdělávání*. Praha: PedF UK, 2012, s. 81-86. ISBN 978-80-7290-625-3.
65. VYKOUKALOVÁ, V.; **WILDOVÁ, R.** *Rozvoj čtenářské gramotnosti v primární škole*. Praha: PedF UK, 2013, 140 s. ISBN 978-80-7290-642-0.
66. WILDOVÁ, R. et al. *Čtenářská gramotnost a podpora jejího rozvoje ve škole*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2012, 212 s. ISBN 978-80-7290-579-9.
67. WILDOVÁ, R. *Rozvoj čtenářství a čtenářské gramotnosti: příklady dobré praxe*. 1 vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2012. 59 s. ISBN 978-80-7290-580-5.
68. **WILDOVÁ, R.**, HNÍK, O., KRABSOVÁ, V. *Čtenářská gramotnost a podpora jejího rozvoje ve škole*. 1 vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2012. 212 s. ISBN 978-80-7290-579-9.

Uplatnění zahájeno:

1. BENDL, S.; VOŇKOVÁ, H.; ZVÍROTSKÝ, M. *Boloňský proces a jeho dopady na strukturovaná studia učitelství*. Praha : Univerzita Karlova v Praze - Pedagogická fakulta, 2013.
2. HEJNÝ, M. *Vyučování orientované na budování schémat. Aritmetika*. Praha: UK v Praze, PedF, 2013.
3. HELUS, Z. Edukace jako projev starosti o člověka – Příspěvek k osobnostně rozvíjícímu pojetí výchovy. In JEDLIČKA, R., KOŤA, J. (red.): *Teorie výchovy*. Praha: Karolinum (vyjde 2014).
4. PELCOVÁ, N., SEMRÁDOVÁ, I. *Filosofie výchovy a etika učitelského povolání*. Vyjde v roce 2014 v nakladatelství Karolinum.
5. VALENTA, J. *Didaktika osobnostní a sociální výchovy*. Praha: Grada Publishing, je v tisku.

Články ve sbornících (D)

Uplatněné:

1. BENDL, S. Contradictions in the Evaluation of the Bologna Process. In *Формиране на гражданина и професионалиста в условията на университетското образование*. Сборник с научни статии из международной научно-практической конференции в Китене (с 2 по 6 септември 2012г). Първа книга, том първи. Габрово : ЕКС-ПРЕС, 2012, s. 37-44. ISBN 978-954-490-335-0.
2. BENDL, S. Feedback on the Bologna Process in the Czech Republic and Abroad. In CHOVA, L.G.; TORRES, I.C.; MARTÍNEZ, A.L. (ed.). *EDULEARN12 Proceedings. 4th International Conference on Education and New Learning Technologies*. July 2nd-4th, 2012. Barcelona, Spain : IATED (International Association of Technology, Education and Development), 2012, s. 4595 - 4603. ISBN 978-84-695-3491-5.
3. BENDL, S. Strengths and Weaknesses of the New Two-Stage (Bachelor's and Master's Degree) Teacher Training in the Czech Republic. In CHOVA, L.G.; TORRES, I.C.; MARTÍNEZ, A.L. (ed.). *INTED2011 (International Technology, Education and Development Conference 2011) Proceedings CD*. Valencia : IATED (International

- Association of Technology, Education and Development), 2011, s. 2718 - 2724. ISBN 978-84-614-7423-3.
4. BENDL, S. The Bologna Process and its Impacts on Teacher Traininh at the Faculty of Education of Charles University in Prague. In *Pedagogičeskaja sreda v universiteta kato prostranstvo za profesionalno-ličnostno razvitie na bdeščija specialist*. Sbornik s naučni statii. Vtora kniga, tom prvyy. Gabrovo : EKS-PRES, 2011, s. 59-64. ISBN 978-954-490-244-5.
 5. BENDL, S., VOŇKOVÁ, H. Hodnocení strukturovaného studia učitelství studenty Univerzity Karlovy v Praze, Pedagogické fakulty. In KAŠČÁK, O., PUPALA, B. (eds.). *Škola – statický element v sociálnej dynamike*. Bratislava : Iura Edition, 2011, s. 200-206. ISBN 978-80-8078-459-1.
 6. HEJLOVÁ, H. Děti na 1. stupni pohledem učitelů. *Kvalita ve vzdělávání*. XX. výroční konference ČAPV Praha, 10. - 12. září 2012. Sborník příspěvků. [CD] Praha: Pedagogická fakulta UK, 2012. s. 415 - 422. ISBN 978-80-7290-620-8.
 7. HEJNÝ, M., ZEMANOVÁ, R. Vyučování orientované na budování schémat v praxi. In TOMKOVÁ, B., MOKRIŠ, M. (eds.) *Matematika v primárném škole. Rôzné cesty, rovnaké ciele*. Zborník prispievkov z vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, Pedagogická fakulta, 2013, s. 82-86. ISBN 978-80-555-0765-1
 8. HEJNÝ, M. Objev generického modelu žáky. In *Tvořivost v počátečním vyučování matematiky*, Plzeň: Západočeská Univerzita v Plzni, 2011, s. 84 88. ISBN 978-80-7043-992-0.
 9. HEJNÝ, M. Pedagogické schopnosti učitele v matematice – příběh. In: KOHNOVÁ, J. ed. *Profesní rozvoj učitelů: sborník příspěvků z konference*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2012, s. 200-206. ISBN 978-80-7290-548-5.
 10. HEJNÝ, M. Scheme-Oriented mathematics education: Spider web mathematical environment. In: KALDRIMIDOU, M., X. VAMVAKOUSI, eds. *Proceedings of 4th Conference of Greek Association of Researchers of Mathematics Education "The classroom as field of development of mathematical activity"*, Ioannina: University of Ioannina & GARME, 2011, s. 3-24. ISBN 978-960-93-3533-1.
 11. HEJNÝ, M. The process of discovery in teaching focusing on building schemes. In: NOVOTNÁ, J., H. MORAOVÁ, eds. *SEMT '11 – International Symposium, Elementary Maths Teaching. Proceedings*. Praha: UK v Praze, PedF, 2011, s. 150-157. ISBN 978-80-7290-502-6.
 12. HELUS, Z. Učitelská profese dnes a zítra – čeho se obávat, s čím bojovat, co vyžadovat. In SOMR, M. a kol. *Tradice a současnost učitelství*. České Budějovice: Jihočeská univerzita – Pedagogická fakulta, 2012, s. 75-87. ISBN 978-80-7394-397-4.
 13. HRABAL, V., PAVELKOVÁ, I., 2011 *Školní výkonová motivace žáků*. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání. Manuál - 27 stran ISBN: 078-80-87063-34-7.
 14. HRABAL, V., PAVELKOVÁ, I. *Školní výkonová motivace žáků*. Praha: NÚOV 2011, 27 s. ISBN 078-80-87063-34-7.
 15. JIROTKOVÁ, D., SLEZÁKOVÁ, J. Didactic environment Bus as a tool for development of early mathematical thinking. In NOVOTNÁ, J., H. MORAOVÁ (eds.) *SEMT'13: Tasks and Tools in Elementary Mathematics*. Praha: Karlova univerzita v Praze, Pedagogická fakulta, 2013, s. 147 154. ISBN 978-80-7290-637-6.
 16. JIROTKOVÁ, D., KLOBOUČKOVÁ, J. Cognitive osmosis in class and young pupils' cognitive processes in geometry. In MAJ-TATSIS, B., K. TATSIS (eds.) *Generalization in mathematics at all educational levels*. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersitetu Rzeszowskiego, 2012, s. 193 202. ISBN 978-83-7338-780-5.

17. JIROTKOVÁ, D., KLOBOUČKOVÁ, J. Critical areas in mathematics of primary school. In NOVOTNÁ, J., H. MORAOVÁ, eds. *SEMT'13: Tasks and Tools in Elementary Mathematics*. Praha: Karlova univerzita v Praze, Pedagogická fakulta, 2013, s. 138-147. ISBN 978-80-7290-637-6.
18. JIROTKOVÁ, D., KLOBOUČKOVÁ, J. Pythagorova věta tvořivě. In *Tvořivost v počátečním vyučování matematiky*, Plzeň: Západočeská Univerzita v Plzni, 2011, s. 100-104, ISBN 978-80-7043-992-0.
19. **JIROTKOVÁ, D.**, KRPEC, R. Vyučování orientované na budování schémat v přípravě učitelů. In TOMKOVÁ, B., M. MOKRIŠ (eds.) *Matematika v primárním škole. Různé cesty, rovnaké ciele*. Zborník príspevkov z vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, Pedagogická fakulta, 2013. s. 101-106. ISBN 978-80-555-0765-1.
20. **JIROTKOVÁ, D.**, ZEMANOVÁ, R. Student-teachers' empathy for pupils' thinking process when solving problems. In NOVOTNÁ, J., MORAOVÁ, H. (eds.) *SEMT'13: Tasks and Tools in Elementary Mathematics*. Praha: Karlova univerzita v Praze, Pedagogická fakulta, 2013, s. 155-162. ISBN 978-80-7290-637-6.
21. **JIROTKOVÁ, D.**, MARCHINI, C. et. al. Děda Lesoň and Zio Tobia comparison: Evaluation of Czech and Italian Experiences in Primary School. In NOVOTNÁ, J., MORAOVÁ, H. (eds.) *SEMT '11 – International Symposium, Elementary Maths Teaching. Proceedings*. Praha: UK v Praze, PedF, 2011, s. 380-381. ISBN 978-80-7290-502-6.
22. JIROTKOVÁ, D., HEJNÝ, M., KLOBOUČKOVÁ, J. Development of understanding the concepts of area and perimeter. In UBUZ, B. ed. *Proceedings of the 35th Conference of the International Group for the Psychology of Mathematics Education, Developing Mathematical Thinking*, Ankara: PME, 2011, Vol. 1, s. 463. ISBN 978-975-429-294-7.
23. JIROTKOVÁ, D.. Arithmetic learning environment stepping. In KALDRIMIDOU, M., X. VAMVAKOUSI (eds.) *Proceedings of 4th Conference of Greek Association of Researchers of Mathematics Education "The classroom as field of development of mathematical activity"*, Ioannina: University of Ioannina & GARME, 2011, s. 579-583. ISBN 978-960-93-3533-1.
24. JIROTKOVÁ, D. Didaktické schopnosti učitele v matematice. In KOHNOVÁ, J. et al. *Profesní rozvoj učitelů: sborník příspěvků z konference*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2012, s. 243-250. ISBN 978-80-7290-548-5.
25. JIROTKOVÁ, D. Generic models in geometry. In NOVOTNÁ, J., MORAOVÁ, H. (eds.) *SEMT '11 – International Symposium, Elementary Maths Teaching. Proceedings*. Praha: UK v Praze, PedF, 2011, s. 174-181. ISBN 978-80-7290-502-6.
26. KLOBOUČKOVÁ, J., JIROTKOVÁ, D. Inovace ve vyučování matematiky v primární škole a v profesní přípravě učitele matematiky primární školy, In UHLÍŘOVÁ, M. (ed.) *Matematika 5*, Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012, s. 342-346. ISBN 978-80-244-3048-5.
27. KÖHLEROVÁ, V., **BENEŠ, P.** Experimenty pro rozvoj základů přírodovědného vzdělávání. In KMEŤOVÁ, J., SKORŠEPA, M., JURAČKOVÁ, I. *Súčasnosť a perspektívy didaktiky chémie III*. Banská Bystrica: FVP UMB, 2013, s. 63-67. ISBN 978-80-557-0546-0.
28. **KOHNÁ, J.**, KOSTELECKÁ, Y. Projekt Integraciã detej inostrancev v sisteme češskih naçal'nyh škol. In *Integracionnyye processy v škol'nom obrazovatel'nom komplekse: idei i opyt dlã edinoj obrazovatel'noj sredy (praktičeskij aspekt)*. Moskva: Moscow open education institute, 2013. s. 162-173. ISBN 978-5-906294-14-2.

29. KOHNOVÁ, J. Pojem kompetence a vzdělávání. In KAŠČÁK, O., PUPALA, B. (eds). *Škola - statický element v sociálnej dynamike*. Bratislava: Iura Edition, 2011, s. 75-80. ISBN 978-80-8078-459-1.
30. KOHNOVÁ, J. Vzdělávání nebo výcvik? Jedna z otázek změny paradigmatu vzdělávání. In *Místo vzdělávání v současné společnosti: paradigmatu - ideje - realizac : Sborník z 18. výroční konference České pedagogické společnosti konané ve dnech 16. –17. února 2011 v Praze [CD ROM]*. 2. vyd. Brno: Tribun, 2011, s. 1-6. ISBN 978-80-263-0064-9.
31. KOŤÁTKOVÁ, S. Hra jako symbol dětství. In PODHÁJECKÁ, M. MIŇOVÁ, M. (eds.) *Hra v predprimárnej edukácii*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešově, PedF, 2011. s. 91 - 100. ISBN 978-80-555-0467-4.
32. KOŤÁTKOVÁ, S. Struktura profesních kompetencí předškolního pedagoga v ČR. In ZACHARUK, T., NIEWEGLAWSKA, A. (eds.) *Kompetence současného učitele*. Siedlce: Univerzita Přírodovědně-Humanistická v Siedlci, Siedleckie Towarzystwo Naukowe, 2012. s. 22 - 29. ISBN 978-83-934036-9-1.
33. LUKÁŠOVÁ, H. Primární edukace a učitel v alternativní pedagogice. In DOUŠKOVÁ, A. PORUBSKÝ, Š., HUĽOVÁ, Z. *Učitelia a primárna edukácia včera, dnes a zajtra*. Pedagogická fakulta Univerzity M. Bela, 2011, s. 44 – 50. ISBN 978-80-557-0116-5.
34. MAZÁČOVÁ, N. Koncepce a návrh přístupů k tvorbě nového modelu klinické školy v procesu pregraduální přípravy studentů učitelství: podněty pro výzkum. *Efektivita vzdělávání v proměnách společnosti. 21. konference ČAPV Ústí nad Labem, 16. - 18. 9.2013. Sborník příspěvků*. [CD] Ústí nad Labem UJEP, 2013. s.540-547. ISBN 978-80-7414-602-2.
35. NELEŠOVSKÁ, A. K možnostem oborové prostupnosti a modularizace studijních programů. In *Pregraduální příprava učitelů v kontextu kurikulární reformy*. Olomouc: PdF UP, 2011, s. 27-35. ISBN 978-80-244-2775-1.
36. NELEŠOVSKÁ, A. Profesní kompetence učitelů primární a preprimární školy v kontextu evropských přístupů. In *Wczesna edukacja w kontekście zmian*. Krakow: UPK w Krakowie, 2011, s. 223-232. ISBN 978-83-62196-20-3.
37. PAVELKOVÁ, I., HRABAL, V., 2011 Možnosti evaluace a autoevaluace školy a výchovného poradenství .E-learningový text na adrese: <http://moodle.cdv.tul.cz>. Liberec, TU. 58 s.
38. PAVELKOVÁ, I., HRABAL, V., ŠKALOUDOVÁ, A., *Školní výkonová motivace – aktualizované normy a souběžná validita s dotazníkem Klima školní třídy*. (manuál). Cesta ke kvalitě, 2013. Dostupné na odkazu <http://www.nuv.cz/file/250-1-1>. 12 s.
39. PAVELKOVÁ, I., HRABAL, V. *Možnosti evaluace a autoevaluace školy a výchovného poradenství*. E-learningový text: <http://moodleedv.tul.cz>. Liberec: Technická univerzita 2011, 58 s.
40. PAVELKOVÁ, I., 2013 Motivační problémy. In Valentová a kol. *Školní poradenství II*. Praha, PedF UK s. 11 – 23. ISBN 978–80–7290-629-1.
41. PAVELKOVÁ, I. Motivační problémy žáků. In Valentová, L. a kol. *Školní poradenství II*. Praha: UK v Praze – Pedagogická fakulta 2013, s. 11-23. ISBN 978-80-72-90-629-1.
42. PELCOVÁ, N. Odkaz Komenského dnešku. In KASPER,T., PELCOVÁ,N., SLAWOMIR,S. (EDS.) *Úloha osobností a institucí v rozvoji vzdělanosti v evropském kontextu*. (Prezentace školství a vzdělanosti) Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum 2013, str. 17-22. ISBN 978-80-246-2286-6,
43. PELCOVÁ, N. Telos – the Meaning od Education for Human Development. In *Telos in the Education, Art and Sport. International Multidisciplinary Conference*. Edited by Michael Hauser,M., Hogenová,A., Pelcová,N. Praha: PedF UK 2012, str. 17 – 24. ISBN 978-80-7290-621-5.

44. PELCOVÁ, N. Výchova jako životní pohyb (Filosofie výchovy Jana Patočky)/Education as a Life Movement (Philosophy of Education of Jan Patočka). In *Kontexty filozofie výchovy v historickej a súčasnej perspektíve. Contexts of Philosophy of Education in Historical and Contemporary Perspective*. Eds. Blanka Kudláčová a Slawomir Sztobryn. Trnava: Trnavská univerzita Pedagogická fakulta 2011. Str. 63 – 72. ISBN 978-80-8082-439-6.
45. PELCOVÁ, N. Dialogische Erziehung als Treffen der Generationen in einer philosophischen Reflexion. In *Pensiero critico. Scritti internazionali in onore di Michele Borelli. Internationale Beitrage zu Ehren von Michele Borrelli*. A cura di Jutta Breithausen e Francesca Caputo. Cosenza: Luigi Pellegrini Editore 2011. ISBN 978-88-8101-806-2. Pp. 305-318.
46. PELCOVÁ, N. Přínos Jaroslavy Peškové filosofii. In PÁNKOVÁ, M. A BARON, E. J. (eds.) *Odkaz Jaroslavy Peškové české vzdělanosti*. Praha: Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského 2012. ISBN 978-80-86935-17-1. Str. 11-19.
47. RUSEK, M. a Š. GABRIEL. Student experiment insertion in project-based education. In *Projektové vyučování v chemii a souvisejících oborech*, Praha, 2013, UK PedF, s. 38-44. ISBN 978-80-7290-291-0.
48. RUSEK, M. a Z. DLABOLA. What is and what is not a project? . In *Projektové vyučování v chemii a souvisejících oborech*. UK PedF, 2013, s. 14-19. ISBN 978-80-7290-291-0.
49. SAITLOVÁ, B., PAVELKOVÁ, I., 2012 Životní cíle a atribuční tendence studentů SOU. In: *Kvalita ve vzdělávání. XX*. Praha, Ped.F,2012 s. 442-454. ISBN 978-80-7290-620-8.
50. SAITLOVÁ, B., PAVELKOVÁ, I. Životní cíle a atribuční tendence studentů SOU. In *Kvalita ve vzdělávání, XX*. Praha: UK – Pedagogická fakulta 2012, s. 442-454. ISBN 978-80-7290-620-8.
51. SÁSIKOVÁ, K., ŠVECOVÁ, M. Environmentálna výchova prostredníctvom kombinovaného programu v škole. In *Alternativní metody výuky 2011*. Praha: UK PŘF, 2011, s.39 – 42. ISBN 978-80-7435-104-4.
52. ŠVECOVÁ, M., PÁNEK, L. 2011. Strategie péče o nadané a talentované žáky v přírodovědném vzdělávání. In ACTA UNIVERSITATIS MATTHIAE BELII [online]. 2011, XIII, 1, [cit. 2011-08-16]. Dostupný z www: <http://www.fpv.umb.sk/kat/ken/akta/index.php?option=com_content&view=article&id=56:strategie-pee-o-nadane-a-talentovane-aky-v-piroduvdnem-a-environmentalnim-vzdlavani-na-eskych-kolach&catid=11:prehadove-tudie&Itemid=9>. ISSN 1338-4430.
53. TOMKOVÁ, A. Rámeč profesních kvalit učitele. *Kvalita ve vzdělávání. XX. výroční konference ČAPV Praha, 10. - 12. září 2012. Sborník příspěvků*. [CD] Praha: Pedagogická fakulta UK, 2012. s. 203 - 212. ISBN 978-80-7290-620-8.
54. TOMKOVÁ, A., MARUŠÁK, R., PROVAZNÍK, J. *Spolupráce dětí 1. a 2. stupně ZŠ při rozvoji čtenářské gramotnosti. Manuál příkladů z praxe*. Praha: UK v Praze, Pedagogická fakulta, 2012. ISBN 978-80-7290-582-9.
55. TROJAN, V. Problematika vzdělávání ředitelů škol. *Sborník konference ICOLLE 2012*, MZLU Brno.
56. TROJAN, V. Ředitel školy - rozhodující činitel v procesu rozvoje učitelů. *Sborník konference Profesionální rozvoj učitelů*. Praha: UPRPS PedF UK, 2012. str. 90-94, ISBN 978-80-7290-548-5.
57. TROJAN, V. Školský management v perspektivě tří časových rovin, *Sborník z 1. mezinárodní konference školského managementu*, PedF UK v Praze 2012, ISBN 978-80-7290-602-4.

58. VODA, J. Kvalita vzdělavatelů učitelů v evropském politickém diskurzu. *Sborník konference Profesní rozvoj učitelů*. Praha: UPRPS PedF UK, 2012, ISBN 978-80-7290-548-5.
59. VODA, J. "Improving school leadership" - co lze vyčíst ze studie OECD. In TROJAN, Václav, SVOBODA, Petr (eds.) *Sborník příspěvků z II. mezinárodní vědecké konference školského managementu*. Praha: Centrum školského managementu PedF UK v Praze, 2013, s. 76 - 83. ISBN 978-80-7290-696-8.
60. VONÁŠEK, M., RUSEK, M. A naučí se vůbec něco? In *Projektové vyučování v chemii a souvisejících oborech*. Praha, 2013, UK PedF, s. 55-61. ISBN 978-80-7290-291-0.
61. VONDROVÁ, N., JANČAŘÍK, A. Implementation of Netbooks in the Teaching of Mathematics in the Primary Schools. In BELDHUIS, H. (ed.), 2012, *Proceedings of the 11th European Conference on E-Learning* (pp. 567-574). Univ Groningen: Groningen, Netherlands. ISBN: 978-1-908272-74-4 [je na WOS].
62. WILDOVÁ, R. Development of Reading Competences in Inclusive Primary Schools. In *International Conference The Future of Education*. Milano, Italy: Pixel, 2011. s. 280 - 285. ISBN 978-88-7647-647-1.
63. WILDOVÁ, R. Research as a Regular Part of the Subject Didactics in the Teacher Education. In *Proceedings of the 15th Biennial of the International Study Association on Teachers and Teaching (ISATT)*. Portugal: Centro de Investigação em Educação (CIEd), Instituto de Educação, Universidade do Minho, 2011.s.155-159.ISBN 978-989-8525-00-0.
64. WILDOVÁ, R. Strategies for Developing Reading Pre-literacy in the Czech Republic. In *16th Nordic Reading Conference*. Reykjavik: University of Iceland, 2012. ISBN 978-9935-435-08-5.

Uplatnění zahájeno:

1. BENDL, S. What Can and Cannot Be Blamed on the Bologna Process. *ICERI2013. 6th International Conference of Education, Research and Innovation*, Seville - 18th-20th November 2013.
2. KASÍKOVÁ, H. Učitelé: učební společenství a sociální kompetence. Sborník textů z celostátní konference ČAPV XXI.celostátní konference ČAPV. *Efektivita vzdělávání v proměnách společnosti*. UJEP, Ústí nad Labem, 16.-18.září 2013. (vyjde ještě v roce 2013)
3. KOHNOVÁ, J. Novela zákona o pedagogických pracovnících a kvalita vzdělávání učitelů. In: DYMOKURSKÝ, O (ed.).*Koncepce vzdělávání v současné kurikulární diskusi. Sborník z konference*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2013.
4. KOHNOVÁ, J. Význam komplexní podpory rozvoje učitelstva a učitelské profese. In *Křižovatky na cestách k učitelstvu. Sborník z konference*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, 2013.
5. LHOTKOVÁ, I. Vzdělávací týmy v současné škole. In TROJAN, V., SVOBODA, P. (eds.). *Sborník příspěvků z II. mezinárodní vědecké konference školského managementu*. 1. vyd. Praha: Centrum školského managementu PedF UK v Praze, 2013. ISBN 978-80-7290-696-8.
6. ROBOVÁ, J., VONDROVÁ, N. Missed learning opportunities in the teaching of mathematics with netbooks. In KVASNIČKA, R. (ed.) *Proceedings of 10th International Conferenc Efficiency and Responsibility in Education* 2013, p. 524–533. ISBN 978-80-213-2378-0.

7. ROBOVÁ, J., VONDROVÁ, N. Pupils' role and types of tasks in one-to-one computing in mathematics teaching. In *Proceedings of CERME 8 (Conf. of European Research in Mathematics Education)*, ERME: Antalya, v tisku (10 stran).
8. TROJAN, V. Proces přeměny znalostí v dovednosti ve vzdělávacím programu pro řídící pracovníky ve školství. *Sborník XX konference ČAPV Kvalita ve vzdělávání*. UK Praha, 2013, str. 399, ISBN 978-80-7290-620-8
9. TROJAN, V.. Problematika vzdělávání ředitelů v České republice. In TROJAN, V., SVOBODA, P. (eds.). *Sborník příspěvků z II. mezinárodní vědecké konference školského managementu*. 1. vyd. Praha: Centrum školského managementu PedF UK v Praze, 2013. ISBN 978-80-7290-696-8.
10. TRUNDA, J. Evaluace učitele základní školy jako aspekt práce managementu školy. In TROJAN, V., SVOBODA, P. (eds.). *Sborník příspěvků z II. mezinárodní vědecké konference školského managementu*. 1. vyd. Praha: Centrum školského managementu PedF UK v Praze, 2013. ISBN 978-80-7290-696-8.
11. VODA, J. Improving School leadership. In TROJAN, V., SVOBODA, P. (eds.). *Sborník příspěvků z II. mezinárodní vědecké konference školského managementu*. 1. vyd. Praha: Centrum školského managementu PedF UK v Praze, 2013. ISBN 978-80-7290-696-8.
12. VONDROVÁ, N., ŽALSKÁ, J. (2013). Mathematics for teaching and pre-service mathematics teachers' ability to notice. In Lindmeier, Anke M., Heinze, Aiso (eds.), *Proceedings of the 37th Conference of the International Group for the Psychology of Mathematics Education* (vol. 4, pp. 361-368). Kiel, Germany: PME.

Patenty, užitné nebo průmyslové vzory nebo jiné výsledky chráněné podle zvláštních právních předpisů (P, F)

Uplatněné:

Uplatnění zahájeno:

Prototypy, poloprovozy, ověřené technologie, certifikované metodiky, léčebné a památkové postupy, specializované mapy, funkční vzorky, SW (Z, G, N, R)

Uplatněné:

Uplatnění zahájeno:

Poskytovatelem realizované výsledky, výzkumné zprávy s utajovanými informacemi (H, V)

Uplatněné:

Uplatnění zahájeno: